

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA B 255

Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018

Annu Pääkkölä

Översättning: Pimma Knight.

Kansikuva: Petkeljärven retkeilykeskus. Kuva. Heidi Kilpeläinen.

© Metsähallitus, Vantaa, 2020

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-377-001-0 (pdf)

Annu Pääkkölä

Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisuaika	19.11.2020
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	
Luottamuksellisuus	Julkinen	Diaarinumero	MH 6674/2020
Suojelualuetyyppi	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Petkeljärven kansallispuisto		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Petkeljärvi–Putkelanharju FI0700044		
Tekijä(t)	Annu Pääkkölä		
Julkaisun nimi	Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018		

Tiivistelmä

Petkeljärven kansallispuisto on perustettu vuonna 1956. Puisto sijaitsee Ilomantsin kunnassa Pohjois-Karjalassa, ja se on 6,7 km²:n pinta-alallaan Suomen pienin kansallispuisto. Viime vuosina kansallispuistoon on tehty 18 000–20 000 käyntiä vuodessa. Puiston suosituimmat kohteet ovat Petkeljärven retkeilykeskus lähialueineen sekä Kuikan kierros.

Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin touko-syyskuussa 2018. Kävijätutkimuksen avulla pyrittiin selvittämään alueen kävijärakennetta, kävijöiden harrastuksia, käytön alueellista ja ajallista jakautumista, kävijöiden kokemuksia palveluista ja niiden kehittämistarpeista sekä kävijätyytyväisyyttä. Tutkimuksella kartoitettiin myös käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutuksia sekä kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisia tulo- ja työllisyysvaikutuksia.

Valtaosa kävijöistä saapui puistoon lähikuntien alueelta, Ilomantsista sekä pääkaupunkiseudulta. Yli puolet kävijöistä oli tutustumassa kansallispuistoon ensimmäistä kertaa ja kansallispuisto oli heille yksi kohde matkan varrella. Päiväkävijöitä ja yöpyjiä oli lähes yhtä paljon. Vierailullaan kansallispuistossa päiväkävijät viipyivät tavallisesti hieman alle 4 tuntia ja yöpyjät reilut 2 vuorokautta. Tyypillisimmät kävijät kansallispuistossa olivat iältään noin viisikymppisiä ja korkealle kouluttautuneita. He tulivat alueelle pienessä seurueessa, useimmiten oman perheen jäsenen kanssa. Vajaalla viidenneksellä vastaajista oli mukanaan alle 15-vuotiaita lapsia.

Petkeljärven kansallispuistoon tultiin kävelemään, tarkkailemaan luontoa ja katsomaan maisemia. Puistossa myös retkeiltiin ja käytiin kahvilassa. Tärkeimpiä syitä saapua puistoon olivat luonnosta nauttiminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä poissaolo melusta ja saasteista. Vierailullaan kävijät patikoivat noin 9 kilometrin matkan. Puistossa liikuttiin jonkin verran myös vesillä. Kansallispuiston kävijät kokivat vierailun vaikuttaneen erittäin positiivisesti heidän kokonaisvaltaiseen hyvinvointiinsa.

Petkeljärven kansallispuiston kävijät arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 62 € käyntiinsä liittyviin menoihin. Eniten rahaa käyttivät lähialueen ulkopuolelta saapuvat kotimaiset majoittujat, jotka arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 93 €. Kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat lähes 1,1 milj. euroa ja työllisyysvaikutukset noin 12 henkilötyövuotta.

Vastaajat olivat puistoon yleisesti erittäin tyytyväisiä. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,39, mikä on korkeimpia viime aikoina julkaistuista kävijätutkimuksista. Palvelurakenteista tyytyväisimpiä oltiin pysäköintipaikkoihin, polkureitistöön, maantienvarsien opastukseen sekä yleiseen siisteyteen. Eniten toivomisen varaa oli tiestön kunnossa. Kaiken kaikkiaan kävijöiden odotukset toteutuivat erittäin hyvin suhteessa luonnonympäristöön, reitteihin, rakenteisiin ja harrastusmahdollisuuksiin.

Avainsanat	Petkeljärven kansallispuisto, kävijätutkimus		
Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 255		
ISSN-L	1235-8983	ISSN (verkkojulkaisu)	1799-5388
ISBN	978-952-377-001-0		
Sivumäärä	69 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	19.11.2020
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 6674/2020
Typ av skyddsområde	nationalpark, Natura 2000-område		
Områdets namn	Petkeljärvi nationalpark		
Natura 2000-områdets namn och kod	Petkeljärvi–Putkelanharju FI0700044		
Författare	Annu Pääkkölä		
Publikation	Besökarundersökning i Petkeljärvi nationalpark 2018		

Sammandrag

Petkeljärvi nationalpark grundades år 1956. Parken ligger i Ilomants kommun i Norra Karelen. Den har en areal på 6,7 km² och är Finlands minsta nationalpark. De senaste åren har nationalparken haft 18 000–20 000 besökare per år. De populäraste besöksmålen i nationalparken är Petkeljärvi friluftscentrum och friluftsleden Kuikan kierros.

Materialet till besökarundersökningen i Petkeljärvi nationalpark insamlades i maj–september 2018. I besökarundersökningen utreddes besökarstrukturen, besökarnas aktiviteter, besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning, besökarnas åsikter om tjänsterna och deras utvecklingsbehov samt besökarnas belåtenhet. Man undersökte också hurdana effekter besökarna upplevde att besöket hade på deras hälsa och välmående samt vilken effekt besökarnas penninganvändning hade på den lokala ekonomin och sysselsättningen.

Merparten av besökarna kom till nationalparken från närmommunerna, Ilomants och huvudstadsregionen. Hälften av besökarna besökte nationalparken för första gången och parken var ett av flera besöksmål under resan. Dagsbesökarna var ungefär lika många som övernattarna. Dagsbesökarna vistades i genomsnitt något under 4 timmar i nationalparken, övernattarna 2 dygn. Besökarna var huvudsakligen i ca femtio års ålder och högt utbildade. De kom till området i små sällskap, största delen med sin egen familj. Knappt en femtedel av svararna hade under 15-åriga barn med sig.

Besökarna kom till Petkeljärvi nationalpark för att promenera, observera naturen och beundra landskapet. Därtill idkade många friluftsliv och besökte caféet. De viktigaste orsakerna till besöket var att njuta av naturen, att koppla av, att uppleva psykiskt välmående och att komma bort från buller och föroreningar. Besökarna vandrade i genomsnitt ca 9 kilometer under sitt besök. En del av besökarna rörde sig med båt i parken. Nationalparkens besökare upplevde att besöket hade haft en mycket positiv inverkan på deras hela välmående.

Besökarna uppskattade att de använt i genomsnitt 62 € för sitt besök i nationalparken. De inhemska övernattande turister som kom från trakter utanför närområdet uppskattade att de använt i genomsnitt 93 € under sitt besök. Nationalparksbesökarnas totala inkomsteffekt på området var 1,1 miljoner euro och sysselsättningseffekten 12 årsverken.

Besökarna var allmänt taget mycket nöjda med nationalparken. Belåtenhetsindexet, som är en nationellt jämförbar mätare på besökarnas belåtenhet, var 4,39. Detta hör till de högsta värdena man fått i besökarundersökningar de senaste åren. Besökarna var nöjdst med följande tjänster och anordningar: parkeringsplatserna, friluftslederna, landsvägsskyltarna samt den allmänna snyggheten. Mest förbättringar önskade besökarna i vägnätets skick. Besökarnas förväntningar uppfylldes mycket väl vad gäller naturmiljön, vandringslederna och friluftsanordningarna samt möjligheterna till aktiviteter.

Nyckelord	Petkeljärvi nationalpark, besökarundersökning,		
Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 255		
ISSN-L	1235-8983	ISSN (online)	1799-5388
ISBN (pdf)	978-952-377-001-0		
Sidantal	69 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen		

Sisällys

1 Johdanto	7
2 Kävijätutkimuksen toteutus	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	13
3 Tulokset	17
3.1 Kävijärakenne.....	17
3.1.1 Kävijöiden perustiedot	17
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	19
3.2 Käynti Petkeljärven kansallispuistossa.....	20
3.2.1 Kohteen tärkeys	20
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	21
3.2.3 Liikkuminen alueella.....	24
3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	25
3.2.5 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	26
3.2.6 Saapuminen alueelle	29
3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	32
3.2.8 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset	38
3.3 Kävijätyytyväisyys	40
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	40
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	41
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen	44
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinnee tekijät	44
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi	46
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	48
4 Tulosten tarkastelu.....	49
4.1 Yhteenveto	49
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	50
Kiitokset.....	52
Lähteet.....	53
Liitteet	54
Liite 1 Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimuksen 2017 otantakehikko.....	55
Liite 2 Aineiston keruuakataulu Petkeljärven kansallispuistossa 2018.....	56
Liite 3 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	59
Liite 4 Vastaajien ilmoittamat asuinkunnat	61
Liite 5 Vapaamuotoinen palaute	63
Liite 6 Suomenkielinen kyselylomake	66

1 Johdanto

Suomen pinta-alaltaan pienin kansallispuisto kertoo omalta osaltaan tarinaa viime jääkaudesta ja sen päättymisestä. Petkeljärven kansallispuiston ominaisinta maisemaa ovat mannerjään sulaessa syntyneet matalat ja jyrkkäreunaiset harjut ja kankaat suppakuoppineen (Metsähallitus 2007) sekä kirkasvetiset harjulammet (Metsähallitus 2018). Kansallispuiston alue rajautuu idässä Petkeljärven–Putkelanharjun Natura 2000 -alueeseen, joka on osa useita kymmeniä kilometrejä pitkää harjumuodostelmaa (Metsähallitus 2018). Petkeljärven kansallispuisto tarjoaa katsauksen myös lähempään historiaan, sillä alueella on paljon talvisodan aikaisia puolustuskaivantoja sekä Petranielessä entisöity juoksuhauta ja korsu. Petkeljärven kansallispuisto sopii erityisen hyvin päiväretkeilyyn, mutta puistosta pääsee myös pidemmille reiteille, esimerkiksi Pohjois-Karjalan vanhimmalle vaellusreitille Taitajan taipaleelle.

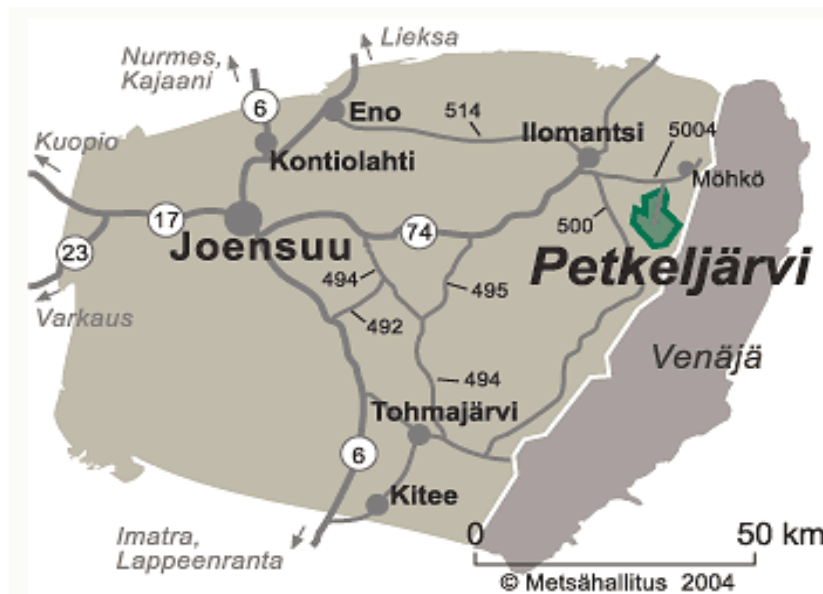
Kävijätutkimus toteutettiin touko-syyskuussa 2018. Tämä kävijätutkimus on kolmas Petkeljärven kansallispuiston vierailijoita kartoittava selvitys. Edelliset kävijätutkimukset Petkeljärveltä on tehty vuosina 2000 (Laakkonen 2000), 2005 (Jormanainen 2006) ja 2011 (Korkalainen 2011). Edellisestä tutkimuksesta on sen verran aikaa, että uudelle tutkimukselle katsottiin olevan tarvetta tietojen päivittämiseksi. Tavoitteena oli selvittää kansallispuiston kävijärakennetta ja syitä saapua alueelle sekä käyntien ajallista ja alueellista jakautumista. Tutkimuksessa kartoitettiin kävijöiden tärkeimpiä harrastuksia alueella sekä tyytyväisyyttä rakenteisiin ja palveluihin. Lisäksi tutkimuksessa haluttiin saada tietoa kansallispuistossa vierailleiden kävijöiden paikallistaloudellisista vaikutuksista.

Alueen edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma, joka koskee koko Petkeljärven–Putkelanharjun luonnonsuojelualuetta, on vuodelta 2007 (Metsähallitus 2007). Tämän kävijätutkimuksen tuloksia käytetään apuna aluetta koskevan uuden suunnitelman laatimisessa.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Petkeljärven kansallispuisto on perustettu vuonna 1956, ja se sijaitsee Ilomantsin kunnan alueella Pohjois-Karjalassa, aivan Venäjän rajan tuntumassa. Kansallispuisto on perustettu suojelemaan herkästi kuluva harjuluontoa ja siellä eläviä uhanalaisia eliöitä (Metsähallitus 2006). Seuraava puiston kuvailu perustuu Petkeljärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan (Metsähallitus 2007) ja Luontoon.fi-verkkopalvelun Petkeljärveä esitteleviin sivuihin (Metsähallitus 2018), ellei toisin mainita.

Kuva 1. Petkeljärven kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293.

Petkeljärven kansallispuiston pinta-ala on kokonaisuudessaan 6,7 km², joista 2,66 km² on vesialuetta. Kansallispuisto kuuluu Petkeljärven–Putkelanharjun Natura 2000 -alueeseen, jonka pinta-ala on yhteensä 34,17 km² ja josta Metsähallitus omistaa 70 prosenttia. Muut kuin kansallispuiston alueet on hankittu suojeluun 1990-luvulla (Metsähallitus 2006). Jo edellisen kävijätutkimuksen aikaan oli tehty suunnitelmia kansallispuiston laajenemisesta Natura-alueen sisällä, mutta toistaiseksi puisto on pysynyt alkuperäisessä koossaan.

Petkeljärven kansallispuiston ydintä ovat jääkauden muovaamat harjut. Harjut ovat erityinen kasvuympäristö, joten ne poikkeavat muista kangasmetsistä ja luovat näin omaleimaisen kasvillisuuden. Harjualueella esiintyy runsaasti harjukuoppia eli suppia sekä kame-kumpuja, jotka ovat muodostuneet veden kasatessa maa-ainesta jäässä olevaan onkaloon (Metsähallitus 2006). Kasvillisuustyyppi vaihtelee karuista jäkälikkøkankaista harjulehtoihin ollen pääasiassa kuivia kankaita. Suot ovat karuja keidas-, aapa- tai rantasoita, vesistöt kirkasvetisiä ja

vähäravinteisia reittivesistöjä tai suppalampia (Metsähallitus 2006). Alueen puusto on pääosin 150-vuotiaista mäntyä. Harjut palavat keskimäärin 100–200 vuoden välein, ja Petkeljärvellä on nähtävissä edellisen metsäpalon jäljet vanhoissa kilpikaarnamännyissä (Metsähallitus 2006).

Eläimistössä näkyvät vanhat metsät, kirkkaat vedet ja laajat asumattomat alueet. Linnustosta ihmisarka ja kirkkaita vesiä suosiva kuikka on yleinen ja vanhoissa kelomännyissä asuu kolopesijöitä, kuten tikkoja, sieppoja ja tiaisia. Nisäkkäistä puistossa voi nähdä lähes kaikki Suomen suurpedot karhusta suteen, ilvekseen ja ahmaan sekä vähemmän petomaisen kanadanmajavan.

Petkeljärven alue oli 1800-luvun alussa ylijäämämaata. Tämän jälkeen se muutettiin yhteismaaksi, jota lähialueiden asukkaat saivat hyödyntää. Viimeiset kasket alueella on poltettu 1860-luvulla, ja niiden paikat voi edelleen erottaa maastosta runsaamman lehtipuustonsa perusteella. Alue oli muutettu säästömeträksi jo vuonna 1933, joten metsät ovat säästyneet taloustoimilta jo ennen kansallispuiston varsinaista perustamista (Metsähallitus 2006). Kiinnostus kansallispuiston perustamiseen alueelle oli virinnyt jo ennen sotia, mutta vasta sodassa menetetyt kansallispuistot siirsivät ajatuksen käytäntöön. Sota muokkasi kansallispuiston aluetta muutenkin, sillä Petkeljärvellä ja lähialueilla on edelleen nähtävissä Talvisodan aikaisia juoksuhautoja ja Petraniemessä on entisöity korsu.

Kansallispuistoon on opasteet Joensuu–Ilomantsi-tieltä (nro 74) (kuva 1). Ilomantsin kirkonkylältä on matkaa puistoon 19 kilometriä. Muutaman kilometrin päässä puistosta sijaitsee Möhkön kylä, jossa on muun muassa vanha ruukki ja sen alueelle tehty museo. Puistoon saavutaan Möhkön tietä (nro 5004), josta käännytään Petkeljärventielle. Tien päässä sijaitsevat Petkeljärven retkeilykeskus, leirintäalue sekä luontotupa. Risteyksestä retkeilykeskukselle on kuusi kilometriä. Reitit lähtevät Petraniemestä, mutta Petkeljärventien varressa on myös kolme muuta pysäköintialuetta, jonne auton voi jättää. Käytännössä kaikki puistoon saapuvat tulevat kuitenkin ensin Petraniemeen. Julkisilla kulkuneuvoilla pääsee koulupäivinä Möhkön tien ja Petkeljärventien risteykseen. Puistoon johtaa myös merkitty venereitti.

Puistossa sijaitseva retkeilykeskus sekä matkailuauto- ja leirintäalue on vuokrattu yrittäjälle. Edellisen kävijätutkimuksen jälkeen yrittäjä on vaihtunut ja tutkimusta tehdessä Tmi Shishibar oli toista kesää vuokralla retkeilykeskuksessa. Yrittäjän tarjoamia palveluita vuonna 2018 olivat kahvila- ja ravintolapalvelut, majoitus leirintä- ja matkailuautoalueella sekä retkeilykeskuksessa ja näiden lisäksi kanoottien, veneiden ja rantasaunan vuokraus. Lisäksi retkeilykeskuksessa on luontotupa, jossa on Petkeljärven aluetta käsittelevä näyttely. Näyttely kertoo muun muassa harjujen synnystä, ja se on uusittu vuonna 2014. Kansallispuistoon johtavan tien varressa on Metsänvartijan maja, joka palveli 1960- ja 1970-luvuilla asumiskäytössä ja jota nyt vuokrataan yrittäjän toimesta.

Kuva 2. Petkeljärven kansallispuisto palveluineen vuonna 2018 sekä tutkimuksessa mainitut käyntikohdet. © Metsähallitus 2020, © Maanmittauslaitos 2020.

Petkeljärven kansallispuistossa on noin 10 kilometriä merkittyjä reittejä. Kaikki reitit lähtevät retkeilykeskuksen lähistöltä. Suosituin reiteistä on **Kuikan kierros**, 6,5 kilometriä pitkä polku, joka kulkee vaihtelevassa harjumaastossa. Reitti kulkee harjujen lisäksi kangasmetsissä ja kiertää kirkasvetisiä lampia. Matkan varrelta löytyy myös suota pitkospuineen ja perinnemaisema luhtaniitty. Reittimerkintä on keltainen ympyrä. Toinen puistossa kulkeva rengasreitti on **Harjupolku** 3,5 kilometrin mitallaan. Harjupolku kulkee osin samaa polkua Kuikan kierroksen kanssa, mutta poikkeaa omaksi polukseksi ja sukeltaa kangasmetsään vanhoille kaskimaille ja vielä vanhemmille jääkauden jälkeensä jättämille muodostelmille, kuten jääkautisen joen uomaa. **Korkeasärkän polku** kulkee samoin hetken matkaa Kuikan kierrosta, mutta eroaa omaksi polukseksi, joka tekee 2 kilometriä pitkän piston kapealle veden ympäröimälle

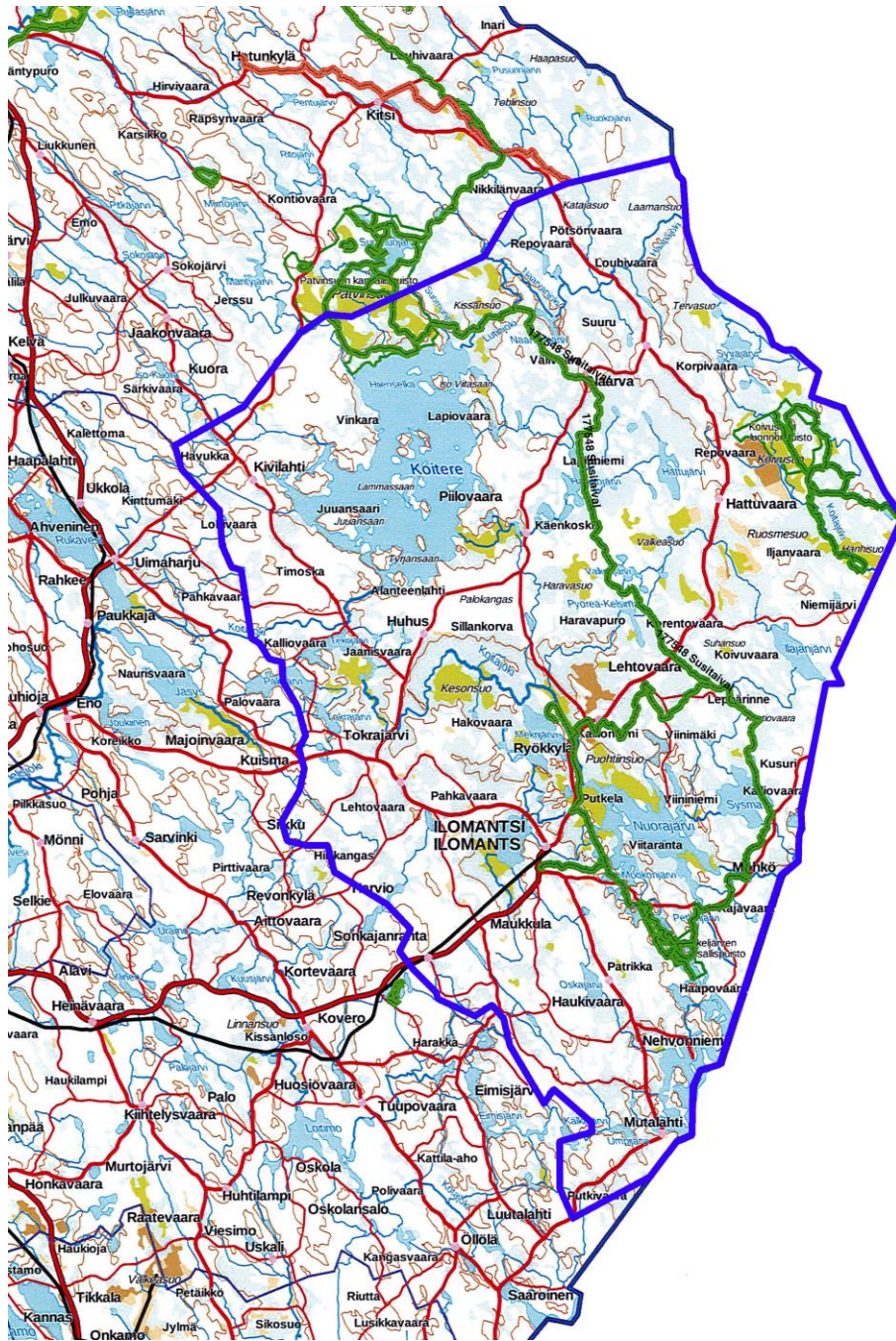
harjulle. Patikoinnin lisäksi kansallispuistoon voi tutustua myös vesitse soutaen tai meloen sekä osaan alueesta myös moottoriveneellä.

Alueella on tarjolla myös pidempiä reittejä vaelluksesta innostuneille. Petkeljärven retkeilykeskukselta lähtee Pohjois-Karjalan vanhin vaellusreitti, Taitajan taival, jonka toinen pää on Mekerijärven kylässä (kuva 3). Reitti kulkee vain reilun kilometrin kansallispuiston alueella, mutta lähes koko 31 kilometriä pitkän pituutensa Petkeljärven–Putkelanharjun selänteiden päällä. Reitin varrelta löytyy Metsähallituksen ylläpitämiä laavuja, tulentekopaikkoja ja kuivakäymälöitä.

Edellisen kävijätutkimuksen jälkeen osin Petkeljärven kansallispuiston alueelle on perustettu uusi vaellusreitti, Pogostan kierros (kuva 3). Se yhdistelee Ilomantsin alueella jo aiemmin kulkeneita reittejä, kuten Taitajan taipaleen, Susitaipaleen, Rajan polun (Petkeljärveltä Möhkön) sekä uuden Kulkijan polun, joka yhdistää Susitaipaleen Taitajan taipaleeseen. Kierroksen kokonaispituus on 91 kilometriä, ja se kulkee kansallispuistossa Kuikan kierrosta ja Harjupolkua pitkin yhteensä noin 4 kilometriä. Reitin palveluvarustukseen kuuluu autiotupia ja laavuja, ja sen ylläpidosta vastaa kansallispuiston ja Putkelanharjun ulkopuolella Ilomantsin kunta. Susitaivalta pitkin pääsee Petkeljärveltä Möhkön kautta Patvinsuon kansallispuistoon. Lisätietoja saa osoitteesta Pogostankierros.fi.

Kansallispuiston sesongin huippu on juhannuksesta elokuun ensimmäiselle viikolle. Petkeljärven kansallispuistossa leiriytyminen ja avotulen teko on sallittu ainoastaan niille varatuilla paikoilla. Metsäpalovaroituksen aikana tulenteko on kielletty muualla kuin keittokatoksissa ja hormillisissa tulisijoissa. Liikkuminen jalan, hiihtäen, soutaen ja meloen on sallittu. Moottoriveneellä on sallittua ajaa ainoastaan Petkeljärvessä ja Valkiajärvessä. Kalastus on kielletty Kuikkalammissa, Mustalammissa ja Savulammessa. Alueen muissa vesistöissä voi kalastaa lunnastettuaan luvan (Metsähallitus 2006). Kansallispuistossa ei ole liikkumiselta rajoitettuja osia, mutta vierailijoiden toivotaan käyttävän olemassa olevia polkuja herkän harjuluonnon suojelemiseksi.

Lisätietoa Petkeljärvestä löytyy mm. Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelusta www.luontoon.fi/petkeljarvi.

Kuva 3. Petkeljärven kansallispuisto ja sen lähialueeksi tätä tutkimusta varten määritelty Ilomantsin kunta (sininen raja). Vihreällä on merkitty kansallispuistosta lähtevät pidemmät vaellusreitit. Karttaa käytettiin avuksi kävijähaastatteluissa. © Metsähallitus 2020, © Karttakeskus Lupa L5293.

Taulukko 1. Petkeljärven kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2018.

Perustamisajankohta:	1956
Sijainti:	Pohjois-Karjalassa, Ilomantsin kunnan alueella
Pinta-ala:	6,7 km ² , josta vettä 2,7 km ²
Käyntimäärä:	V. 2018 noin 20 700 käyntikertaa
Palvelut:	• Metsähallituksen palvelut (<i>kursivoidut kohteet eivät ole nykyisen kansallispuiston alueella</i>) • Petkeljärven retkeilykeskuksen ja leirintäalueen rakenteet • Jätehuolto: Petkeljärven retkeilykeskuksen ekopiste • Vuokramökit: Metsänvartijan maja • Merkittyjä reittejä: Kuikan kierros 6,5 km, Harjupolku 3,5 km, Korkeasärkän polut 2 km, <i>Taitajan taival 31 km, Pogostan kierros 91 km, Rajan polku 3,9 km</i> • Laavut: Taitajan taipaleen varressa <i>Keltasilmä, Tetrijärvi, Hiislampi, Linnalampi</i> • Tulentekopaikat: Petkeljärvi ja Taitajan taipaleen varressa <i>Keltasilmä, Tetrijärvi, Hiislampi, Linnalampi</i> • Keittokatokset: Petkeljärven tulistelutupa, grillikatos ja leirikeittiö • Leirintäalueet: Petkeljärvi • Kuivakäymälät: Petkeljärvi ja Taitajan taipaleen varressa <i>Keltasilmä, Tetrijärvi, Hiislampi</i> • Yrittäjien tuottamat palvelut • Retkeilykeskuksessa majoituspalvelua, asiakaspalvelua, kahvila- ja ravintolapalvelua sekä veneiden ja kanoottien vuokrausta (Tmi Shishibar 30.9.2018 saakka ja 1.10.2018 alkaen Petkeljärvicenter)
Käyttömuodot:	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, erä- ja luontomatkailu, virkistyskalastus, luonto-opetus, metsätalous
Hoito- ja käyttösuunnitelma:	Laadittu vuonna 2007 (Metsähallitus 2007).

2.2 Aineisto ja menetelmät

Petkeljärven kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 23.5.–9.9.2018. Keräyspaikkoina toimivat retkeilykeskus ja sen yhteydessä oleva luontotupa, retkeilykeskuksen lähialue käsittäen mm. parkkipaikan, matkailuauto- ja telttailualueen, leirikeittiön sekä tulentekopaikat. Näiden kahden lisäksi keräyspaikkoja olivat luontopolut käsittäen Kuikan kierroksen ja Harjupolun, Korkeasärkän polku sekä hieman kansallispuiston ulkopuolelle Natura-alueelle Taitajan taipaleen varrelle sijoittuva Keltasilmän laavu (taulukko 3). Keräyspaikat valittiin aikaisempien kokemusten ja parhaimman saatavissa olevan tiedon perusteella. Aineiston kerääjänä toimi Annu Pääkkölä.

Tarvittavien aineiston keräyspäivien määrä arvioitiin, samoin tehtiin arvio haastattelupäivien jakautumisesta eri kuukausille. Apuna käytettiin kävijälaskureiden tuottamaa tietoa käyntien ajallisesta jakautumisesta. Aineiston keräyspäivät arvottiin ja samalla huolehdittiin siitä, että aineistoa kerätään sekä eri viikonpäivinä että aamu- ja iltapäivisin. Keruuajataulu laadittiin sillä olettamuksella, että jokaisena keruupäivänä saataisiin keskimäärin kahdeksan lomaketta (vaihtelu 5–11 vastausta haastattelupaikasta riippuen). Talviotantaa ei tähän tutkimukseen otettu, sillä kävijälaskureiden osoittamat kävijämäärät kertovat Petkeljärven olevan erittäin vahvasti kesäkohde. Otantakehikko on liitteenä 1.

Ennen tutkimuksen alkua päätettiin, että keruupäivien ja ajankohtien suhteen voidaan olla joustavia. Esimerkiksi erittäin huonon sään osuessa kohdalle tai keruuajankohdan tai -paikan osoittautuessa huomattavan hiljaiseksi tai muuten huonoksi voitaisiin aikatauluja tarvittaessa muuttaa tutkimuksen edetessä. Keräyspäivien ajankohtaa muokattiinkin jonkin verran haastattelijan toiveiden mukaan. Näin haastattelupäivät muodostivat pidempiä useamman peräkkäisen päivän jaksoja yksittäisten päivien sijaan. Lisäksi joidenkin aamu- ja iltavuorojen

paikkoja vaihdettiin myöhemmin haastattelijan tarpeiden sekä retkeilykeskuksen aukioloaikojen mukaan. Retkeilykeskuksen aukioloajat vaikuttivat myös muutamien suunniteltujen keräyspaikkojen vaihtumiseen toisiksi. Sää oli lähes koko kesän erittäin lämmin ja aurinkoinen, joten se ei aiheuttanut muutoksia keruuseen.

Lähes kaikki suunnitellut keräyspäivät toteutuivat. Vain kaksi keräyspäivää jäi toteutumatta haastattelijan sairastumisen takia. Näin ollen haastattelupäiviä maastossa kertyi 40. Aktiivisten haastattelupäivien lisäksi kesäkuun lopussa päätettiin retkeilykeskukseen järjestää jatkuvan keruun piste. Tämä tehtiin sen perusteella, kuinka paljon touko- ja kesäkuussa oli kertynyt täytettyjä lomakkeita ja kuinka paljon siinä vaiheessa oltiin jäljessä tavoitteesta. Jatkuva keruu alkoi 29.6. ja jatkui retkeilykeskuksessa keräysajan loppuun 9.9. saakka. Koska jatkuva keräys oli retkeilykeskuksessa eikä keskus ei ollut auki enää päivittäin elokuun lopussa ja syyskuun alussa, ei näiltä päiviltä myöskään saatu vastauksia. Toteutuneet keräyspäivät ja aineiston keräminen liitteessä 2.

Otokseen poimittiin kaikki Petkeljärven kansallispuistossa vierailevat yli 15 vuotta täyttäneet henkilöt. Haastattelulomakkeita tarjottiin haastattelupaikoilla kävijöille siinä järjestyksessä kun he saapuivat paikalle tai kun haastattelijä vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelusta. Aluksi keräystä tehtiin satunnaisotannalla siten, että pariskunnista lomake annettiin vain toiselle ja ryhmistä muutamalle, mutta loppuajasta otannassa olivat mukana kaikki haastattelupaikalle tulleet. Haastateltavat poimittiin kuitenkin niin, ettei vasta alueelle meneviä otettu haastatteluun. Myös illalla saapuneet yöpyjät jätettiin mahdollisuuksien mukaan haastateltavaksi vasta seuraavana päivänä, mikäli haastattelijä oli silloin alueella, tai heitä pyydettiin täyttämään lomake retkeilykeskuksessa, kunhan olisivat ensin tutustuneet alueeseen.

Vastauksille annettu tavoitemäärä oli 315. Tavoite ylitettiin, sillä vastauslomakkeita saatiin yhteensä 328 kappaletta. Retkeilykeskuksen lähiympäristöstä saatiin 42 % vastauksista, retkeilykeskuksen sisältä ja luontotuvasta lähes yhtä paljon eli 41 % (taulukko 3). Muista keräyspisteistä vastauksia kertyi huomattavasti vähemmän, mutta tämä oli ennakoitua. Saavutetut määrät vastaavat varsin hyvin asetettuja tavoitteita (liite 1).

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakimuotoista lomaketta, joka muokattiin Petkeljärven kansallispuistolle sopivaksi (liite 6). Vakiolomaketta ja -menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Samalla menetelmällä voidaan myöhemmin kerätä Petkeljärveltä aineistoa ja näin tarkastella alueen käytössä tapahtuneita muutoksia.

Kävijätutkimukseen osallistuneille tarjottiin kahta karttaa vastaamisen avuksi. Kuvan 2 kartassa on kuvattu Petkeljärven kansallispuiston alue palveluineen ja kuvassa 3 lähialue eli Ilomantsin kunta retkeilyreitteineen. Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. Haastattelijä avusti sekä tarkensi kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja pyydettyäessä. Kolme neljäsosaa (74 %) vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla (taulukko 3). Muutamassa tapauksessa haastattelijä kirjasi vastaukset ylös vastaajan sanellessa. Kolme lomaketta palautui postitse, joista yksi raportin kirjoittamisen loppuvaiheessa ja se jätettiin näin pois aineistosta. Neljännes (23 %) vastauksista saatiin jatkuvan keräyksen pisteeltä. Kyselylomakkeita oli saatavilla suomen lisäksi englanninkielisinä. Vastauksista saatiin 96 % suomeksi ja 4 % englanniksi. Palkkioksi täytetystä lomakkeesta kävijätutkimukseen osallistuneet saivat Metsähallituksen logolla varustetun putkihuivin.

Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin sääolot, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, keruupaikka, keruun kesto ja päivämäärä sekä muita havaintoja ja keruuseen mahdollisesti vaikuttaneita seikkoja. Myös kävijöiden antamaa suullista palautetta kirjattiin ylös sitä annettaessa. Kävijätutkimukseen suhtauduttiin yleisesti varsin positiivisesti ja ihmiset olivat halukkaita kertomaan mielipiteensä alueesta. Kieltäytyneitä oli kuitenkin noin 80. Yleisimmät syyt kieltäytyä olivat muun muassa, että alueelle oli juuri tultu eikä siitä ollut tietoa, kiire, että käytiin vain kahvilla Retkeilykeskuksessa, englannin ymmärtämättömyys, liian pitkä lomake, kuumuus sekä itikat.

Aineiston keruussa ilmeni muutamia ongelmia lähinnä sen suhteen, että joitain kysymyksiä ei ollut ymmärretty oikein. Kysymykset niiden esitetysmuodossa löytyvät liitteestä 6.

- Erityisesti kysymyksiin 2 a ja b (kuinka kauan oleskelit kansallispuistossa sekä puistossa ja sen lähialueella yhteensä) sekä 3 a ja b (jos yövyit tai aioit yöpyä puistossa sekä lähialueella ja kuinka monta yötä vietit ja millaisessa majoitteessa) oli vastattu keskenään ristiriitaisesti. Kansallispuistossa ja yhteensä sen lähialueella vietetty aika oli usein ristiriitaisissa vietettyjen öiden kanssa sekä kansallispuiston alueella että erityisesti sen lähialueella, yöpymisten määrän ollessa vietettyä aikaa huomattavasti suurempi. Vaikuttaa siltä, että kysymykseen oli vastattu samoin kuin 2b:hen, yhteensä viettämäsi aika kansallispuistossa ja sen lähialueella. Näissä tapauksissa pyrittiin vertaamaan kysymystä saman seurueen jäsenen täyttämään lomakkeeseen tai muuten päättämään mitä vastaaja oli tarkoittanut.
- Ulkomaisille vastaajille kysymys 4 (missä päin Petkeljärven kansallispuistoa vierailit käynnilläsi) tuotti hankaluuksia, sillä vain kansallispuistosta lähtevien pidempien reittien vaihtoehdon kohdalle oli lomakkeeseen merkitty sana "trail". Täten useat ulkomaalaiset eivät merkinneet oikeaa kävelemäänsä reittiä. Maastossakaan ei ollut englanniksi kuin Taitajan taipaleen reittikuvaus.
- Kysymykseen 18 (omin voimin kuljetun matkan pituus) vastasivat vaeltajat yleensä koko reittinsä pituuden, eivät vain kansallispuistossa kuljettua osaa. Tämä nostaa kuljettujen matkojen keskiarvoisia pituuksia jonkin verran.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen vastaustavoittain Petkeljärven kansallispuistossa 2018.

Vastaustapa	Kpl	%
Paperilomake haastattelupaikalla asiakkaan täyttämänä	244	74
Paperilomake haastattelupaikalla haastattelijan täyttämänä	6	2
Paperilomake postitse	2	1
Paperilomake kyselypisteessä, jossa ei haastattelijaa (esim. postilaatikko tai autiotupa)	76	23
Yhteensä	328	100

Taulukko 3. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Petkeljärven kansallispuistossa 2018.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Retkeilykeskus /luontotupa	134	41
Retkeilykesksen lähiympäristö	138	42
Keltasilmän laavu	15	5
Korkeasärkkä	8	2
Luontopolut	31	10
Yhteensä	326	100

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Petkeljärven kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan maaseutu. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskennassa käytettävät kertoimet päivitettiin vuonna 2014 vastaamaan nykytilannetta (Vatanen & Kajala 2015).

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

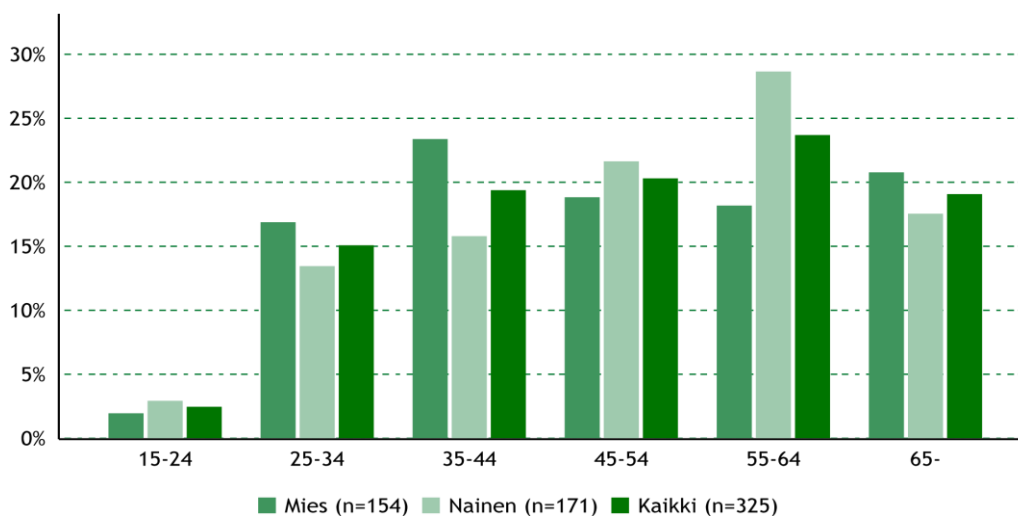
Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista 52 % oli naisia ja 48 % miehiä (taulukko 4). Vastanneiden miesten keski-ikä oli noin 49 vuotta ja naisten noin 51 vuotta (taulukko 5). Sekä miehissä että naisissa iäkkäin vastaaja oli 78- ja nuorin 18-vuotias. Suurin kävijäryhmä oli naisissa 55–64-vuotiaat ja miehissä 35–44-vuotiaat. Kaiken kaikkiaan kävijöiden ikäjakauma on varsin tasainen aivan nuorimpia (15–24-vuotiaat) lukuun ottamatta (kuva 4).

Taulukko 4. Vastausten jakautuminen sukupuolen mukaan Petkeljärven kansallispuistossa.

Sukupuoli	Kpl	%
Mies	156	48
Nainen	172	52
Yhteensä	328	100

Taulukko 5. Vastaajien ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 325.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	49,43	50,89	50,20
län keskihajonta	14,79	13,51	14,13
Minimi-ikä	18	18	18
Maksimi-ikä	78	78	78
Moodi	66	58	66
Mediaani	50	53	52

Kuva 4. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Vastaajista 55 % oli suorittanut ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon (taulukko 6). Opistotasaisen tutkinnon oli suorittanut 22 % ja ammattikoulutuksen oli käynyt 17 % vastaajista. Vain 6 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa. Naiset olivat kokonaisuudessaan hieman korkeammin koulutettuja kuin miehet. Verrattuna muihin viime vuosina tehtyihin kansallispuistojen kävijätutkimuksiin (vrt. Hänninen 2018, Pakkanen 2017), kävijät ovat hyvin samalla tasolla koulutuksensa suhteen.

Taulukko 6. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies, kpl	Mies, %	Nainen, kpl	Nainen, %	Kaikki, kpl	Kaikki, %
Ammattikoulu	32	21	22	13	54	17
Opistotasainen tutkinto	28	18	45	27	73	23
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	31	20	39	23	70	22
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	53	34	53	31	106	33
Ei ammatillista tutkintoa	10	6	10	6	20	6
Yhteensä	154	100	169	100	323	100

Kävijätutkimukseen vastanneista kotimaisia matkailijoita oli 89 % vastaajista ja paikallisia asukkaita eli ilomantsilaisia 7 % (taulukko 7). Suurin osa kotimaisista matkailijoista tuli Joensuusta (21 %). Pääkaupunkiseudulta kansallispuistoon tultiin seuraavaksi ahkerimmin, Helsingistä eniten (13 %) ja Espoosta ja Vantaalta yhtä paljon molemmista (5 %) (liite 4). Ulkomaisia matkailijoita vastaajista oli vain 4 % (taulukot 7 ja 8). Eniten ulkomaisia matkailijoita tuli Saksasta ja Alankomaista (taulukko 8). Ulkomaisia vierailijoita kävi puistossa todellisuudessa enemmän, mutta puutteellinen kielitaito tai haluttomuus osallistua tutkimukseen supistivat vastaajien määrää jonkin verran.

Taulukko 7. Vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella.

Kävijätyyppi	Kpl	%
Paikallinen asukas	23	7
Kotimainen matkailija	285	89
Ulkomainen matkailija	13	4
Yhteensä	321	100

Taulukko 8. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	Kpl	%
Suomi	315	96
Saksa	6	2
Alankomaat	3	1
Uusi-Seelanti	1	0
Yhdistynyt kuningaskunta	1	0
Ranskan tasavalta	1	0
Sveitsi	1	0
Yhteensä	328	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Petkeljärven kansallispuistoon saavuttiin ylivoimaisesti eniten pienissä 2–5 hengen seurueissa (79 %) (taulukko 9). Reilu kymmenes vastanneista saapui alueelle yksin (11 %) ja lähes saman verran (10 %) tuli alueelle suurissa, 6 tai tätä useampia henkilöitä käsittävissä seurueissa. Suurin seurueelle ilmoitettu koko oli 40 henkeä (taulukko 10).

Usean hengen seurueita kuvaavana tunnuslukuna mediaani eli joukon keskimäinen luku antaa todenmukaisemman kuvan ryhmien koosta kuin keskiarvo, sillä suuret ryhmät saattavat vääristää keskiarvoa. Ryhmän yleisin koko oli näin 2 henkilöä. Vastaajista 17 %:lla oli mukana alle 15-vuotiaita. Lapsia oli seurueessa useimmin 2 ja he olivat keskimäärin 9-vuotiaita. Liikuntaesteisiä oli seitsemässä seurueessa, keskimäärin yksi seurueessaan (taulukko 10).

Kaksi kolmasosaa vastaajista (66 %) vieraili kansallispuistossa oman perheen jäsenten kanssa (taulukko 11). Ystävien kanssa puistossa kävi vajaa viidennes (17 %) ja muiden sukulaisten kanssa vajaa kymmenesosa (8 %) vastaajista. Tallennusvaiheessa tuli ilmi, että joihinkin vastauslomakkeisiin oli seurueen koostumusta koskevaan kysymykseen merkattu useampia kuin vain yksi vaihtoehto, useimmin oma perhe ja muut sukulaiset. Näissä tapauksissa pyrittiin tallentamaan puolet perheen ja puolet sukulaisten kanssa saapuneiksi. Muista seurueista yleisimmin mainittu oli polkujuoksijat, joita oli useampi Mennään metsään -kiertueen tiimoilta. Lisäksi puistossa vieraili muun muassa kehitysvammaisia ja Joensuun ladun jäseniä.

Taulukko 9. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	37	11
2-5 hengen seurue	256	79
6 tai useamman hengen seurue	32	10
Yhteensä	325	100

Taulukko 10. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Petkeljärven kansallispuistossa.

Seuruetietoja	n	Keski-arvo	Keskij.	Prosenttipisteet, Min	Prosenttipisteet, 25 %	Prosenttipisteet, Med	Prosenttipisteet, 75 %	Prosenttipisteet, Max
Seurueen koko yhteensä	288	4,3	6,13	2	2	2	4	40
Alle 15-vuotiaita	49	2,4	2,16	1	1	2	2	10
Liikuntaesteisiä	7	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	63	2009,6	4,01	2003	2006	2009	2013	2017

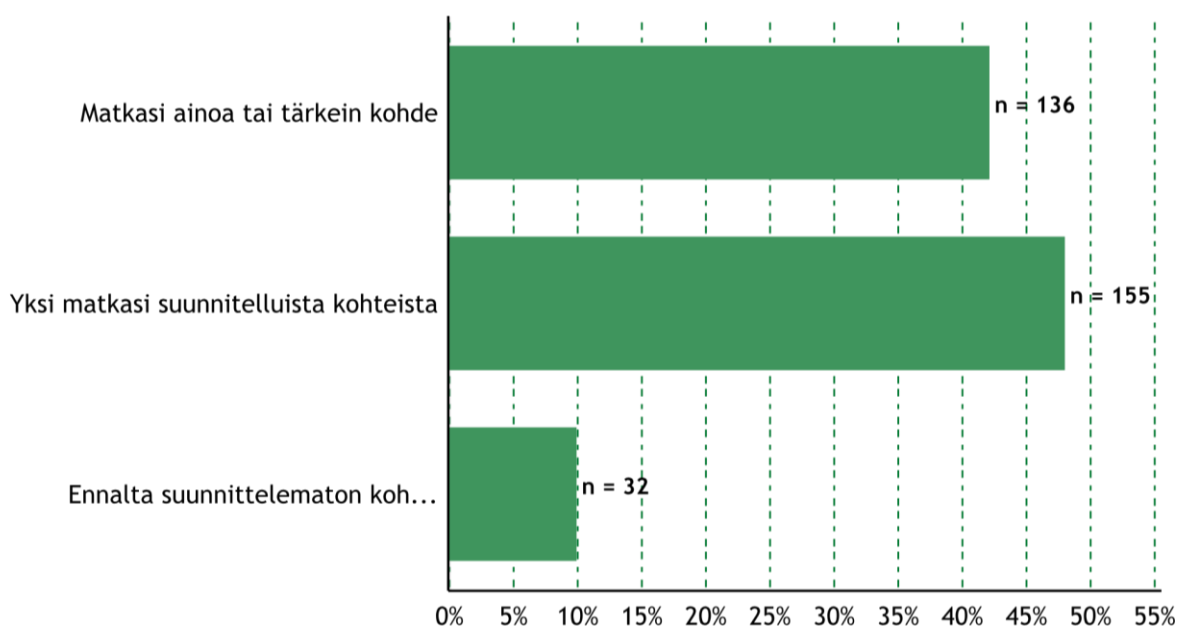
Taulukko 11. Seurueen koostumus.

Seurueen koostuminen	Kpl	%
Oman perheen jäsenistä	177	66
Muista sukulaisista	21	8
Ystävistä	45	17
Työtovereista	6	2
Koululuokasta	1	0
Eläkeläisryhmästä	1	0
Kerhosta, yhdistyksestä tms.	8	3
Jostakin muusta, mistä?	8	3
Yhteensä	267	100

3.2 Käynti Petkeljärven kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Petkeljärven kansallispuisto oli 42 %:lle vastaajista matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 5). Hieman suurempi osa eli vajaa puolet (48 %) vastaajista ilmoitti kansallispuiston olevan yksi heidän matkansa suunnitelluista kohteista. 10 % oli tullut paikalle ennalta suunnittelematta. Kansallispuiston ollessa yksi kohde muiden joukossa, muiksi kohteiksi mainittiin erityisen usein Möhkön kylä, Patvinsuon ja Kolin kansallispuistot sekä muut Itä-Suomen kansallispuistot ja Ilomantsin keskusta. Kun kansallispuisto oli ennalta suunnittelematon kohde, pääkohteita olivat useimmin Koli ja mökkeily. Kaikki vastaajien ilmoittamat muut matkan kohteet löytyvät liitteestä 3.

Kuva 5. Petkeljärven kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 323).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

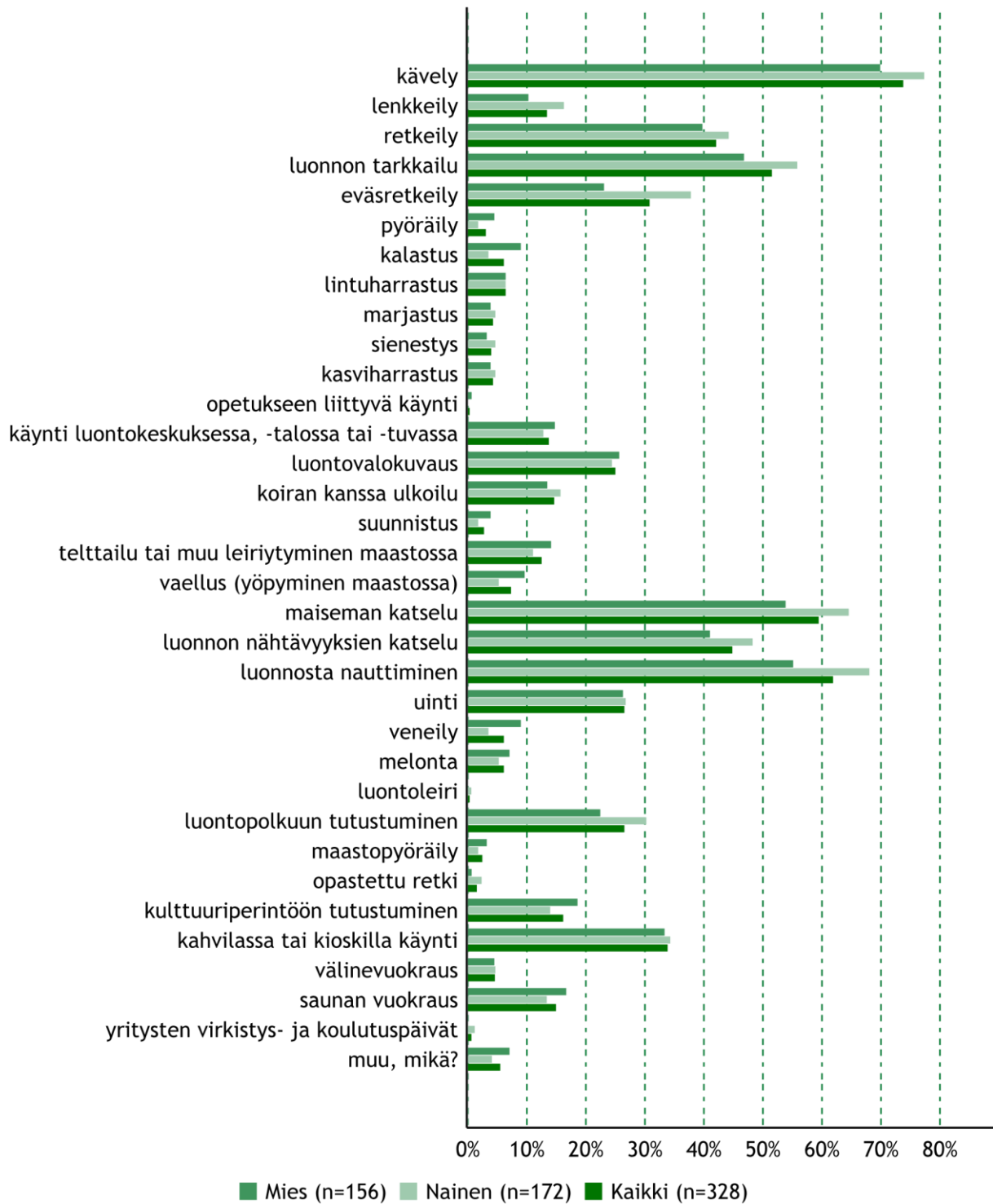
Tutkimuksessa tiedusteltiin, mitä vastaaja oli tehnyt tai aikoi tehdä kyseisellä käynnillään Petkeljärven kansallispuistossa. Käynnillään kansallispuistossa vierailijat harrastivat eniten kävelyä (74 %) (kuva 6). Erittäin suosittua oli myös luonnosta nauttiminen (62 %), maiseman katselu (59 %) ja luonnon tarkkailu (52 %). Muista harrastuksista mainittiin usein luonnon nähtävyyksien katselu (45 %), retkeily (42 %) ja kahvilassa tai ravintolassa käynti (34 %). Sekä naiset että miehet ilmoittivat useimmin kävelevänsä, naiset kuitenkin hieman useammin kuin miehet. Naiset eväretkeilijät (38 %) ja tutustuivat luontopolkuun (30 %) enemmän kuin miehet, kun taas miehet kalastivat (9 %) ja veneilivät (9 %) enemmän kuin naiset. Erot sukupuolten välillä eivät pääosin kuitenkaan olleet suuria. Sekä vaellusta että yöpymistä harrastettiin jonkin verran, mutta näiden tulosten perusteella Petkeljärvi on selvästi enemmän päiväretkikohde.

Kaikkein tärkeimmäksi harrastukseksi mainittiin luonnosta nauttiminen, joka vetosi 24 %:iin vastaajista (kuva 7). Toiseksi tärkeimmäksi harrastukseksi nousi retkeily (15 %) ja vasta kolmanneksi kävely (8 %). Tulokset ovat hieman ristiriidassa verrattuna pääasiallisiin harrastuksiin, joissa eniten ilmoitettiin harrastettavan kävelyä ja jossa retkeily oli vasta kuudenneksi suosituinta. Luonnon tarkkailun koki tärkeimmäksi 7 % vastaajista. Naiset kokivat luonnosta nauttimisen (31 %) selvästi miehiä (17 %) tärkeämmäksi, kun miehet (6 %) puolestaan pitivät naisia (1 %) useammin vaellusta tärkeimpänä tekemisenä. Muista harrastuksista mainittiin muun muassa tutustuminen sotahistoriaan ja alueen entisöityyn korsuun.

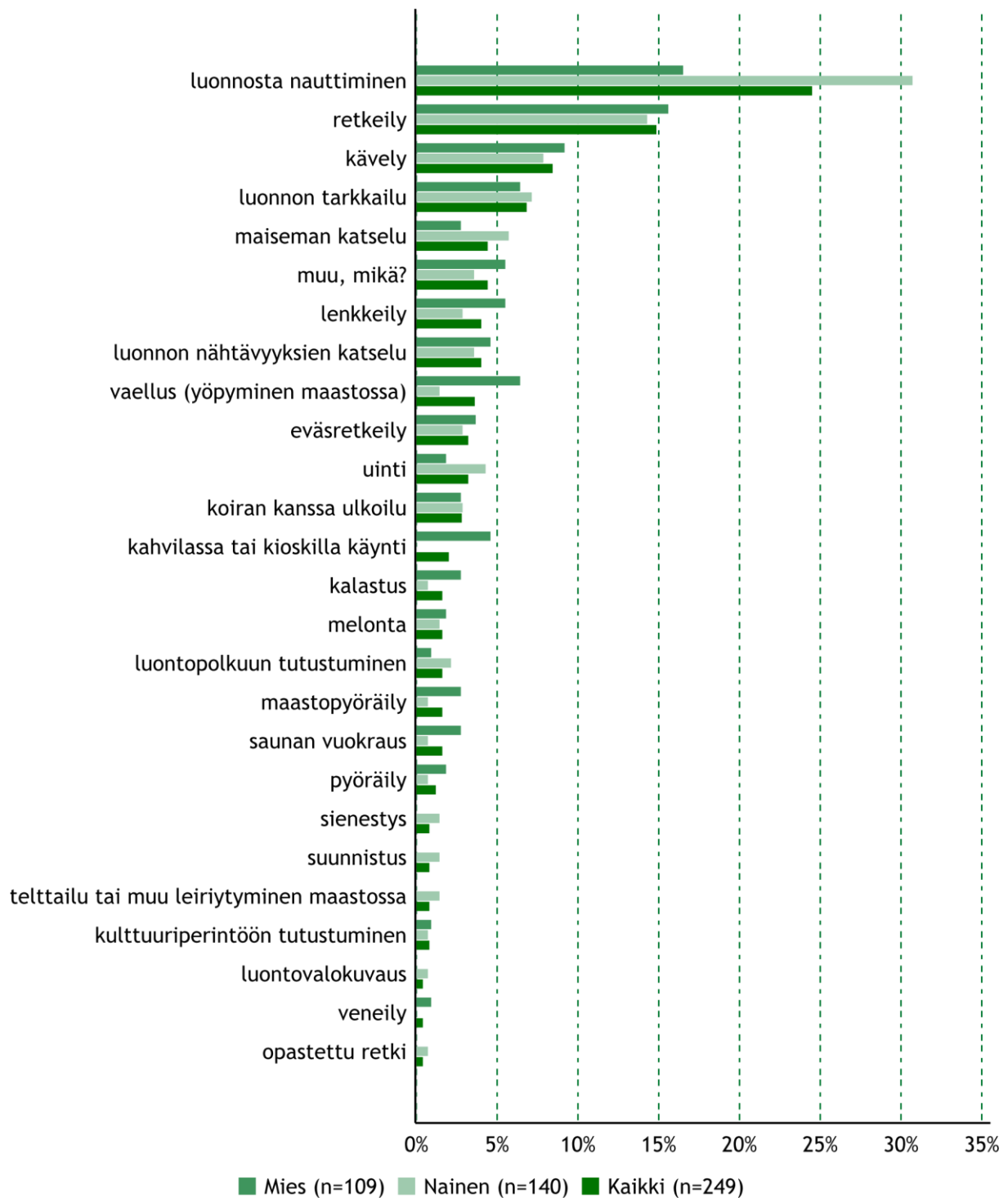
Noin kolmannes (32 %) vastaajista oli harrastanut tai aikoi harrastaa 4–6 aktiviteettia käynnillään Petkeljärven kansallispuistossa (taulukko 12). Neljännes vastaajista (25 %) oli harrastanut tai aikoi harrastaa alueella 1–3 aktiviteettia. Samoin neljännes (25 %) aikoi harrastaa 7–9 aktiviteettia ja lähes viidesosa (18 %) aikoi harrastaa tätäkin useampia aktiviteetteja. Naiset ottivat käynnillään osaa hieman useampiin harrastuksiin kuin miehet.

Taulukko 12. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Petkeljärven kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet, kpl	Miehet, %	Naiset, kpl	Naiset, %	Kaikki, kpl	Kaikki, %
1–3	45	29	38	22	83	25
4–6	48	31	57	33	105	32
7–9	34	22	47	27	81	25
10 tai enemmän	29	19	30	17	59	18
Yhteensä	156	100	172	100	328	100

Kuva 6. Erilaisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Petkeljärven kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kuva 7. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Petkeljärven kansallispuistossa.

3.2.3 Liikkuminen alueella

Kävijöiltä tiedusteltiin, kuinka pitkän matkan he liikkuvat tai aikoivat liikkua omin voimin kyseisellä käynnillään Petkeljärven kansallispuistossa. Vastaajalla oli mahdollisuus valita liikku-
mismuoto valmiista vaihtoehtoista (patikoiden, pyöräillen, meloen, soutaen) tai nimetä liikku-
mismuoto itse. Tietoja sai merkitä useampaankin kohtaan.

Jonkin verran tuloksia patikoinnin ja pyöräilyn kohdalla vääristää se, että usein puiston ulko-
puolella liikkuneet olivat merkinneet koko kulkeneensa matkan eivätkä vain kansallispuiston
sisällä liikuttua osaa. Esimerkiksi koko Pogostan kierros (91 km) ja Taitajan taival (31 km) oli
merkitty muutamia kertoja. Pyöräilijäkään harvoin pysyivät vain puiston alueella. Tulokset
kuitenkin tallennettiin kuten ne oli ilmoitettu, sillä reitit ovat hyvin läheisissä tekemissä puis-
ton kanssa ja näin ollen saatiin tietoa myös lähiympäristön reittien käytöstä. Tämän vuoksi
keskiarvo on useimmissa vastausvaihtoehtoissa melko suuri, joten mediaani toimii informatii-
visimpana ja luotettavimpana keskilukuna vastausten tarkastelussa puiston kannalta.

Yleisin tapa liikkua kansallispuistossa oli patikointi (taulukko 13). Patikoiden vastaajat liikkui-
vat jalan yleensä noin 9 kilometriä. Pyöräilijät liikkuvat retkillään, tosin yleensä suurimmaksi
osaksi puiston ulkopuolella, 50 kilometriä. Maksimikilometrimäärät olivat molemmilla tavoilla
100. Vesillä liikuttiin tyypillisesti meloen 9 ja soutaen 4 kilometriä. Puistossa liikuttiin myös
esimerkiksi juosten, polkujuosten ja uiden (taulukko 14).

Taulukko 13. Kävijöiden liikkumistavat ja kuljettu matka (km) Petkeljärven kansallispuistossa. Kuljettu matka vuo-
dessa on laskettu vuoden 2018 käyntimäärällä (20 764 käyntiä).

Liikkumistapa	n	Keski- arvo	Keski- haj.	Prosentti- pisteet, Min	Prosentti- pisteet, 25 %	Prosentti- pisteet, Med	Prosentti- pisteet, 75 %	Prosentti- pisteet, Max	Kuljettu matka, km/v
Patikoiden	266	11,7	12,99	1	7	9	12	100	152 481
Pyöräillen	10	60,6	27,25	25	50	50	91	100	31 846
Meloen	18	15,0	18,87	1	4	9	20	75	10 318
Soutaen	14	4,1	2,06	1	3	4	5	10	3 566
Muuten, miten?	18	11,6	13,60	1	4	10	15	60	11 464
Vastanneita yhteensä	296	13,1	16,2	-	-	9,0	-	-	209 675

Taulukko 14. Muut liikkumistavat Petkeljärven kansallispuistossa.

Muu liikkumistapa	Kpl
Uiden	8
E-mtb	1
I am on the way to the north	1
Juosten	7
Kävellen	3
Marjoja poimien	1
Polkujuosten	2
Suunnistaen	2
Yhteensä	25

3.2.4 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä kansallispuiston osissa he tällä käynnillään olivat vieraileet tai aikoivat vierailla. Avuksi vastaajille tarjottiin kansallispuiston karttaa (kuva 2). Vastauksissa on kartasta ja vastausvaihtoehdoista huolimatta hieman epätarkkuutta, sillä esimerkiksi Kuikan kierroksen patikoineet ovat kulkeneet väistämättä myös Harjupolkua pitkin, mutta eivät olleet merkinneet sitä lomakkeeseen. Harjupolkua kulkeneiden todellinen määrä on siis dokumentoitua suurempi. Tähän saattaa vaikuttaa, että Harjupolku on merkitty karttaan muttei erikseen maastoon, sillä se noudattaa Kuikan kierrosta ja Taitajan taivalta. Englanninkielisen lomakkeen täyttäneet olivat usein valinneet vaihtoehdon ”kansallispuistosta lähtevät vaelluspolut” todennäköisesti siksi, että ainoastaan tässä vaihtoehdossa luki ”hiking trail”, ja muiden polkujen kohdalla vaihtoehdossa oli vain polun suomenkielinen nimi (liite 6, kysymys 4).

Suuri osa vastanneista (63 %) ilmoitti vierailevansa tai aikovansa vierailla Petkeljärven retkeilykeskuksessa (taulukko 15). Yli puolet (53 %) ilmoitti käyneensä Kuikan kierroksella, joka onkin tutkimuksen perusteella puiston suosituin reitti. Harjupolulla (29 %) ja Korkeasärkän polulla (27 %) oli kulkijoita molemmilla vajaa kolmannes vastaajista. Keltasilmän laavulla ja puistosta lähtevillä vaelluspoluilla vieraili molemmilla 18 % vastaajista. Valmiiden vaihtoehtojen ulkopuolelta vastaajat vierailivat muun muassa vesillä meloen tai veneillen, metsässä sekä kunnostetulla korsulla ja juoksuhaudoilla (taulukko 16).

Taulukko 15. Käyntien alueellinen jakautuminen Petkeljärven kansallispuistossa. Kysymyksessä pystyi valitsemaan usean vaihtoehdon.

Käyntikohde	Kpl	%
Harjupolku	95	29
Kansallispuistosta lähtevät vaelluspolut	60	18
Keltasilmän laavu	60	18
Korkeasärkän polku	88	27
Kuikankierros	172	53
Petkeljärven retkeilykeskus	205	63
Muualla, missä?	23	7
Vastanneita yhteensä	325	-

Taulukko 16. Kävijöiden mainitsevat muut käyntikohteet Petkeljärven kansallispuistossa.

Käyntikohde muu	Kpl
Vesillä veneillen tai meloen	8
Metsä	3
Möhkö	3
Korsu ja juoksuhaudat	3
Retkeilykeskuksen ympäristö, leirintä- ja caravanalue	2
No idea	1
Susitaival	1
Särkkäjärvi	1
Metsänvartijan tupa	1
Joutenjärven mökki	1
1-2 km säteellä lähipoluilla	1
Yhteensä	25

3.2.5 Käynnin kesto ja toistuvuus

Petkeljärven kävijätutkimukseen vastanneista päiväkävijöiden (55 %) ja yöpyjien (45 %) osuudet olivat melko tasaiset (taulukko 17). Naiset olivat päiväkävijöitä (57 %) hieman miehiä useammin, kun miehet puolestaan yöpyivät alueella hitusen (53 %) naisia enemmän. Päiväkävijät viettivät puistossa keskimäärin hieman alle 4 tuntia. Yöpyjät puolestaan viipyivät puiston alueella reilut 2 vuorokautta, pisimmän viipymän ollessa 9 vuorokautta.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Petkeljärven kansallispuistossa ja sen lähialueilla yhteensä. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi Ilomantsin kunta (kuva 3). Mitattaessa käynnin kokonaiskesto on huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Kysymykseen vastanneista, Ilomantsin ulkopuolelta tulevista matkailijoista 68 % yöpyi Petkeljärvellä tai sen lähialueilla ja päiväkävijöitä oli 32 % (taulukko 18). Yöpyjät viettivät kansallispuistossa tai sen lähialueella reilut 3 vuorokautta. Yöpyjissä miesten (53 %) ja naisten (47 %) välillä ei ole suurta eroa määrässä eikä heidän alueella viettämässään ajassa. Matkailijat viettivät päiväkäynnillään kansallispuistossa aikaa noin 5,5 tuntia, mikä on hieman pidempään kuin kaikkien vierailijoiden keskiarvo.

Taulukko 17. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus ja käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h) Petkeljärven kansallispuistossa. Kokonaisviipymä on laskettu vuoden 2018 käyntimäärällä (20 764 käyntiä). n = 324.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto, Keskiarvo	Käynnin kesto, Mediaani	Käynnin kesto, Moodi	Käynnin kesto, Min	Käynnin kesto, Max	Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
Päiväkävijät Kaikki	178	55	3,8	4	4	1	12	1 785
Päiväkävijät Miehet	77	43	3,7			1	12	-
Päiväkävijät Naiset	101	57	3,8			1	12	-
Yöpyjät Kaikki	146	45	2,1	2	2	1	9	19 301
Yöpyjät Miehet	78	53	2,1			1	9	-
Yöpyjät Naiset	68	47	2,0			1	8	-
Yhteensä	-	-	-	-	-	-	-	21 086

Taulukko 18. Matkailijoiden käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h) Petkeljärven kansallispuistossa ja sen lähialueella. Kokonaisviipymä on laskettu vuoden 2018 käyntimäärällä = 20 764 käyntiä). n = 265.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto, Keskiarvo	Käynnin kesto, Mediaani	Käynnin kesto, Moodi	Käynnin kesto, Min	Käynnin kesto, Max	Kokonaisviipymä, kävijävuorokausia
Päiväkävijät Kaikki	85	32	5,4	5	6	1	12	925
Päiväkävijät Miehet	30	35	5,2			2	10	
Päiväkävijät Naiset	55	65	5,5			1	12	
Yöpyjät Kaikki	180	68	3,2	2	2	1	21	27 966
Yöpyjät Miehet	96	53	3,1			1	11	
Yöpyjät Naiset	84	47	3,3			1	21	
Yhteensä								28 891

Yövyttäessä Petkeljärven kansallispuistossa asuntoauto tai -vaunu (51 vastaajaa), oma majoite (45 vastaajaa) ja retkeilykeskus (46 vastaajaa) olivat suosittuudessa varsin tasaväkisiä asuntoauton ollessa aavistuksen muita suosittumpi (taulukko 19). Kaikissa yövyttiin keskimäärin 2 yötä. Varsinaisen kansallispuiston alueella ei ole yhtään laavua, mutta taulukossa mainittu tarkoittaa Keltasilmän laavua. Vaihtoehtona on kuitenkin voitu ymmärtää kuvaavan myös lähiympäristön ja -reittien laavuja, mikä on vastausten valossa todennäköistä. Laavulla oli yöpynyt kolme vastaajaa, keskimäärin 3 yötä.

Petkeljärven kansallispuiston lähialueella suosituin yöpymispaikka oli oma majoite (28 vastaajaa), jossa viivytettiin yleisimmin 2 vuorokautta (taulukko 20). Loput vastausvaihtoehdot olivat keskenään lähes yhtä suosittuja. Keskenään yhtä suosittuja yöpymispaikkoja olivat asuntoauto tai -vaunu (11), joissa viivytettiin keskimäärin 2 vuorokautta, sekä oma mökki (11), jossa vietettiin yleisimmin 6 vuorokautta. Vastaajista 9 yöpyi vuokramökissä ja yhtä moni hotellissa.

Taulukko 19. Yöymisen kesto (vrk) yöpymistavoittain Petkeljärven kansallispuiston alueella (n = 143).

Yöymistapa	n	Keski-arvo	Keskiahaj	Prosentti-pisteet, Min	Prosentti-pisteet, 25 %	Prosentti-pisteet, Med	Prosentti-pisteet, 75 %	Prosentti-pisteet, Max
Asuntoautossa tai -vaunussa	51	2,1	1,28	1	1	2	2	7
Omassa majoitteessa (laavu, telta tms.)	45	2,2	1,92	1	1	2	2	9
Kodassa tai laavussa	3	2,7	1,53	1	1	3	4	4
Leirikeskuksessa	46	1,9	0,96	1	1	2	2	6
Mualla, missä?	3	1,3	0,58	1	1	1	2	2

Taulukko 20. Yöymisen kesto (vrk) yöpymistavoittain Petkeljärven kansallispuiston lähialueilla (n = 79).

Yöymistapa	n	Keskiarvo	Keskiahaj	Prosentti-pisteet, Min	Prosentti-pisteet, 25 %	Prosentti-pisteet, Med	Prosentti-pisteet, 75 %	Prosentti-pisteet, Max
Hotellissa	9	1,3	0,71	1	1	1	1	3
Vuokramökissä	10	2,4	0,84	1	2	3	3	3
Omassa mökissä	11	9,7	8,03	1	2	6	20	21
Asuntoautossa tai -vaunussa	11	1,7	0,65	1	1	2	2	3
Omassa majoitteessa (laavu, telta tms.)	28	3,0	2,32	1	2	2	3	9
Ystävän tai sukulaisen luona	7	2,4	1,81	1	1	2	5	5
Mualla, missä?	9	1,8	0,83	1	1	2	2	3

Kävijätutkimukseen osallistuneista 57 % oli alueella ensi kertaa, kun vajaa puolet (43 %) oli käynyt alueella aiemminkin (taulukko 21). Vastaajista naiset olivat alueella ensimmäistä kertaa hieman useammin (58%) kuin miehet (55%). Kansallispuistossa aiemmin vierailleet olivat käyneet alueella viimeisen viiden vuoden aikana keskimäärin 7 kertaa (taulukko 22). Erittäin aktiiviset kävijät nostavat keskiarvoa, sillä puolet alueella aiemmin käyneistä oli käynyt siellä korkeintaan 3 kertaa viimeisen viiden vuoden aikana (mediaani 3). Petkeljärven kansallispuistossa oli käyty ensimmäisen kerran keskimäärin vuonna 2000, 18 vuotta sitten (taulukko 23). Ensimmäinen käynti oli ollut aikaisimmillaan vuonna 1958, kaksi vuotta kansallispuiston perustamisen jälkeen. Viimeisin käynti alueella oli ollut yleisimmin vuonna 2017.

Taulukko 21. Käynnin toistuvuus Petkeljärven kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet, Kpl	Miehet, %	Naiset, Kpl	Naiset, %	Kaikki, Kpl	Kaikki, %
Ensikertaa alueella	81	55	84	58	165	57
Käynyt aikaisemmin	66	45	61	42	127	43
Yhteensä	147	100	145	100	292	100

Taulukko 22. Petkeljärven kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisen viiden vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosentti-pisteet, Min	Prosentti-pisteet, 25 %	Prosentti-pisteet, Med	Prosentti-pisteet, 75 %	Prosentti-pisteet, Max
Käynnit viimeisen 5 vuoden aikana	127	7,1	12,76	0	2	3	8	100

Taulukko 23. Petkeljärven kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

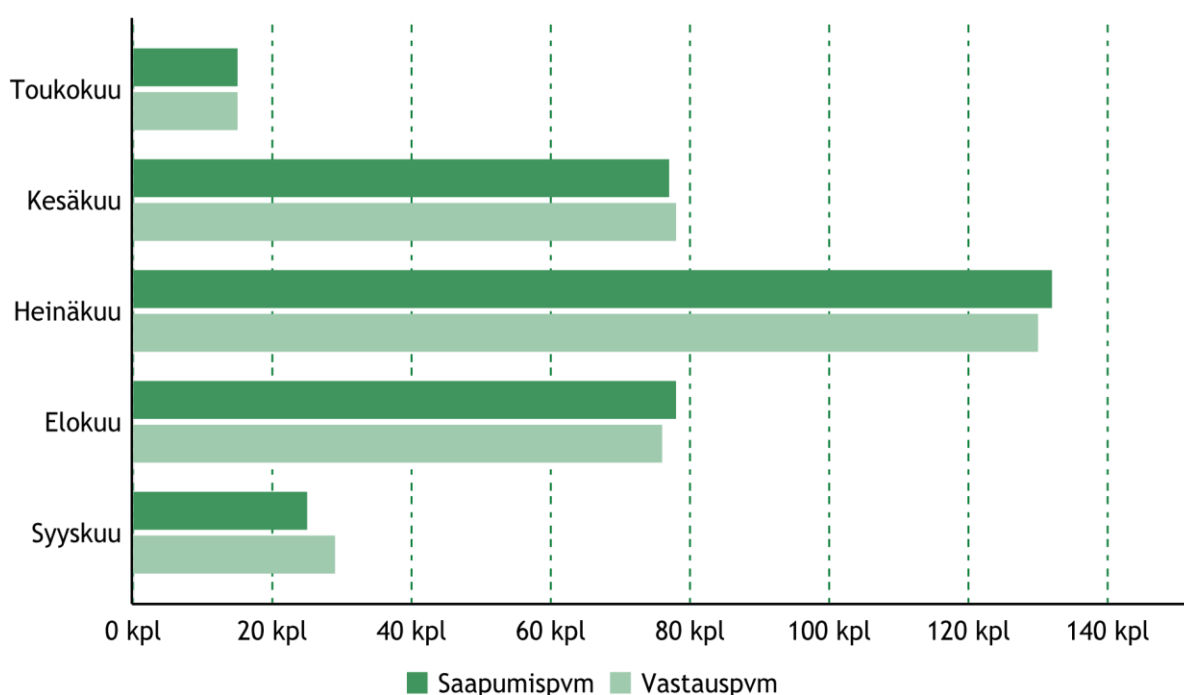
Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosentti-pisteet, Min	Prosentti-pisteet, 25 %	Prosentti-pisteet, Med	Prosentti-pisteet, 75 %	Prosentti-pisteet, Max
Ensimmäisen kerran käynyt Vuonna	124	1994,6	17,86	1958	1980	2000	2010	2017
Ensimmäisen kerran käynyt Vuotta sitten	124	23,4	17,86	1	8	18	38	60
Viimeksi käynyt Vuonna	120	2013,8	6,73	1990	2013	2017	2017	2018
Viimeksi käynyt Vuotta sitten	120	4,2	6,73	0	1	1	4	28

3.2.6 Saapuminen alueelle

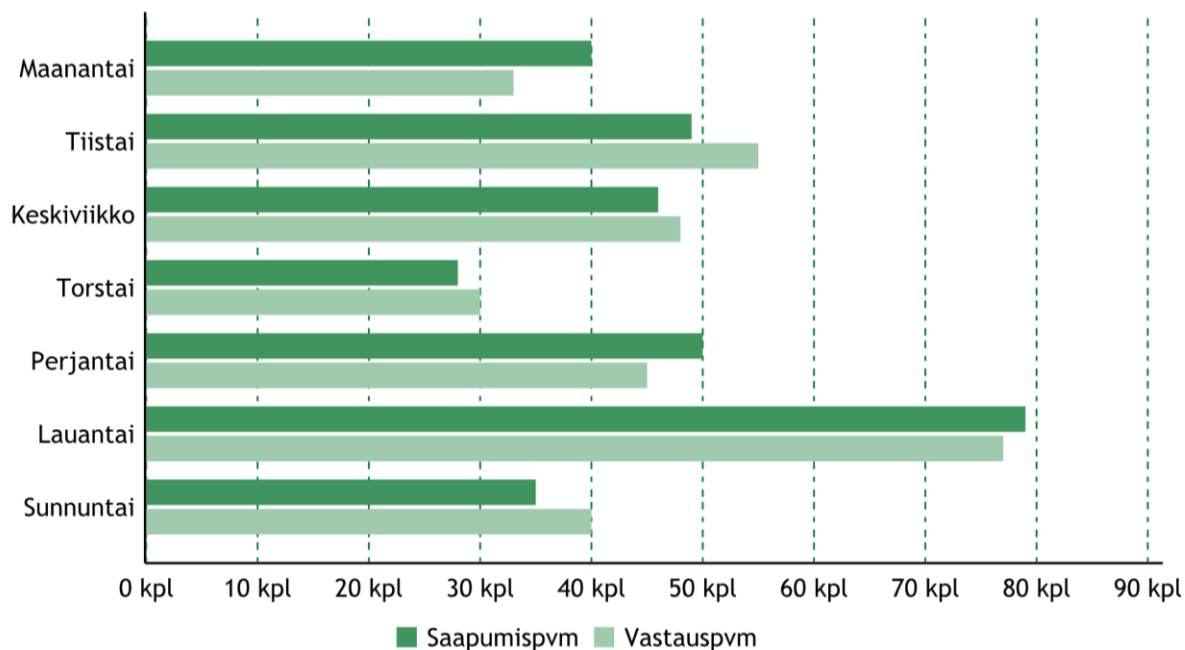
Lomakuukausi heinäkuu näkyy suosituimpana saapumiskuukautena myös Petkeljärven kansallispuistossa (kuva 8). 40 % tutkimukseen vastanneista saapui puistoon heinäkuussa. Kesäkuu ja elokuu olivat keskenään yhtä suosittuja, molempina kuukausina puistoon saapui neljännes (24 %) vastanneista. Toukokuu oli saapumisajankohtana tutkimuskuukausista hiljaisin (5 %) ja syyskuu vain hieman tätä vilkkaampi (8 %). Tutkimuksen aineistonkeräyspäivät oli tosin suunniteltu niin, että ne painottuivat heinäkuuhun. Lisäksi jatkuva keräys aloitettiin vasta kesäkuun lopulla, joten tämä vaikuttanee osaltaan tuloksiin. Saadut vastaukset vastaavat kuitenkin varsin hyvin suunniteltua otantekehikkoa.

Lauantai oli suosituin päivä saapua Petkeljärven kansallispuistoon (kuva 9). Silloin puistoon saapui neljännes (24 %) vastaajista. Muiden viikon päivien suosio oli melko tasainen torstain jäädessä peränpitäjäksi (9 %). Vastaajista hieman vajaa puolet (45 %) saapui alueelle päivällä kello 12–16 (kuva 10). Samoihin aikoihin saatiin myös suurin osa vastauksista. Viidennes (20 %) vastaajista saapui alueelle aamupäivällä kello 10–12 ja 25 % illalla kello 16–20.

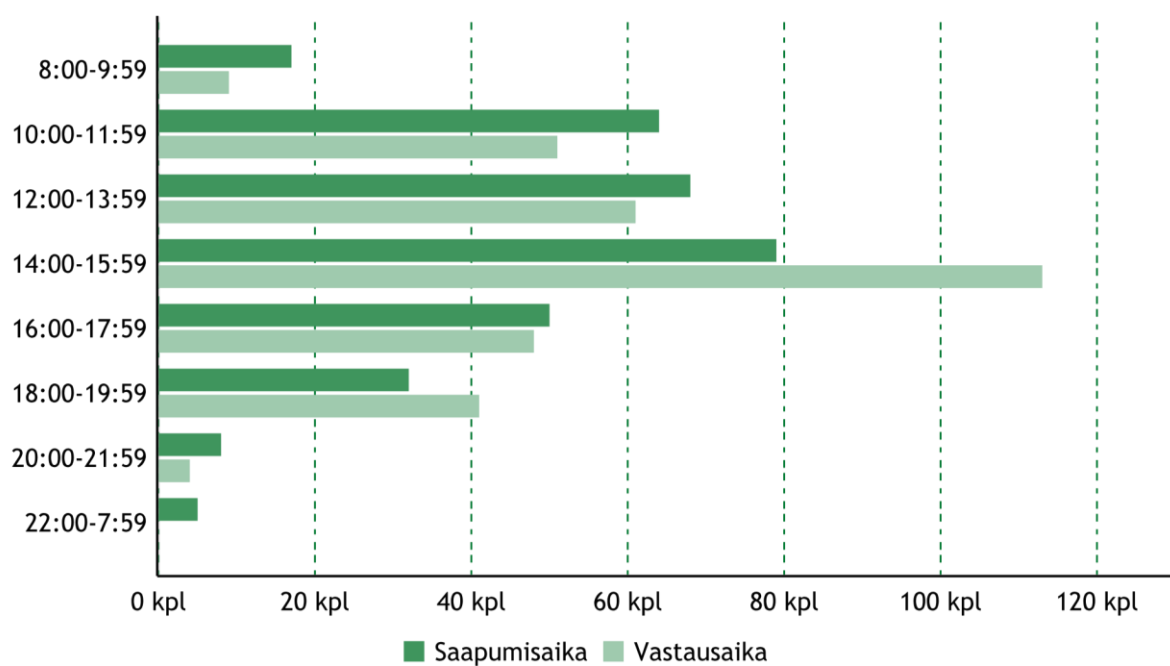
Suurin osa vastaajista (80 %) saapui Petkeljärven kansallispuistoon henkilöautolla (taulukot 24 ja 25). Seuraavaksi useimmin (14 %) alueelle tultiin asuntovaunun tai -auton kanssa. Muilla tavoin alueelle saapui vain pieni osa vastaajista. Valmiiden vaihtoehtojen ulkopuolelta vene oli suosituin tapa saapua puistoon (taulukko 26).

Kuva 8. Petkeljärven kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain.

Kuva 9. Petkeljärven kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Kuva 10. Petkeljärven kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Taulukko 24. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan kotoaan Petkeljärven kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useaa eri kulkuneuvoa. n= 326.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	261	80
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	48	15
Linja-auto	10	3
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	2
Juna	9	3
Lentokone	4	1
Moottoripyörä	3	1
Lihasvoimin (kävelen, hiihtäen, pyöräillen jne.)	7	2
Jokin muu, mikä?	14	4

Taulukko 25. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Petkeljärven kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	254	78
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	47	14
Linja-auto	4	1
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	2
Moottoripyörä	2	1
Lihasvoimin (kävelen, hiihtäen, pyöräillen jne.)	5	2
Jokin muu, mikä?	8	2
Yhteensä	325	100

Taulukko 26. Vastanneiden muu kulkuneuvo Petkeljärven kansallispuistoon saavuttaessa.

Kulkuneuvo muu	Kpl
Ferry	1
Metro	1
Taksi	2
Tulisin julkisilla jos pääsisi	1
Vene	9
Yhteensä	14

3.2.7 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Petkeljärven kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2018 käyntimäärään, joka oli 20 764.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 62 euroa (taulukko 27). Kansallispuistossa tai sen lähialueilla yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 87 euroa ja päiväkävijät 21 euroa. Keskimäärin eniten käynnillään kuluttivat lähialueen ulkopuolelta saapuvat kotimaiset majoittujat (93 €) ja vähiten lähialueelta tulevat päiväkävijät (8 €).

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. On oletettavaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Vastaaja oli esimerkiksi merkinnyt yöpyvänsä lähialueella vuokramökissä, mutta ilmoittanut silti, ettei ole käyttänyt lainkaan rahaa matkaan liittyviin menoihin. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntunut hankalalta, kysymys on ollut helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Yhtä kaikki, annetut vastaukset antavat mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista.

Käsitteitä

- **Käyntimäärä:** Vuotuinen Metsähallituksen tietoihin perustuva käyntien määrä kohteessa.
- **Kävijätutkimus:** Metsähallituksen kohteissa toteutettu vakioitu kävijätutkimus, joka toistetaan n. 5 vuoden välein.
- **Alueluokitus:** Vaikutuslaskennan avuksi luotu neliportainen kohteiden lähialueiden asukastiheyttä ja matkailuluonnetta kuvaava luokitus.
- **Lähialue:** Kohteelle määritelty sijainti- ja lähikunnat käsittävä alue.
- **Kokonaistulovaikutukset:** Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
- **Kokonaistyöllisyysvaikutukset:** Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
- **Välittömät vaikutukset:** Kävijöiden rahankäytöstä yrityksissä aiheutuvat tulo- ja työllisyysvaikutukset.
- **Välilliset vaikutukset:** Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon alueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.
- **Kotimaiset matkailijat:** Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
- **Paikalliset kävijät:** Kohteen lähialueella asuvat kävijät.
- **Majoittujat:** Kohteella ja/tai sen lähialueella majoittuvat kävijät.
- **Päiväkävijät:** Kävijät, jotka eivät majoitu kohteella eivätkä sen lähialueella.

Taulukko 27. Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Matkailijaryhmä	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät, n	320	200	118
Keskimääräinen kulutus (€)	62	87	21
Kotimaiset matkailijat, n	281	185	96
Keskimääräinen kulutus (€)	69	93	24
Ulkomaiset matkailijat, n	11	10	1
Keskimääräinen kulutus (€)	10	11	–*
Lähialueen asukkaat, n	22	0	20
Keskimääräinen kulutus (€)	8	–*	8

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvioitu epäluotettavuuden vuoksi ilmoitettavaksi.

Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2018 käyntimäärällä laskettuina lähes 1,1 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 12 henkilötyövuotta (taulukko 28). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia.

Petkeljärven kävijät käyttävät keskimäärin eniten rahaa majoittumiseen ja toiseksi eniten kahvila- ja ravintolapalveluihin (taulukko 28). Kolmanneksi eniten rahaa kuluu ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin. Eniten henkilötyövuosia tuottavat majoituspalvelut ja seuraavaksi eniten kahvila- ja ravintolapalvelut. Näiden palvelujen tulovaikutus kohdistuu myös vahvemmin lähialueelle.

Taulukko 28. Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Petkeljärven kansallispuistossa ja sen lähialueella (n = 320) vuonna 2018.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	13,23	7 975	1	0
Paikallisliikenne ²	0,75	14 157	2	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppa-ostokset	16,39	85 097	12	1
Kahvila ja ravintola	10,83	197 239	28	3
Majoittuminen	17,86	337 212	49	5
Ohjelmapalvelut ³	1,02	19 225	3	0
Muut menot ⁴	1,96	32 751	5	1
Välittömät vaikutukset yhteensä		693 656	100	10
Välilliset vaikutukset		387 418		2
Kokonaisvaikutukset		1 081 074		12

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Suurimmat taloudelliset kokonaisvaikutukset olivat niillä, joille Petkeljärven kansallispuiston oli yksi monista matkakohteista (taulukko 29). Tämän kävijäryhmän taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 678 000 euroa ja 7 henkilötyövuotta. Tärkeimmäksi matkakohteeksi Petkeljärven kansallispuiston valinneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 342 000 euroa ja 4 henkilötyövuotta.

Suomalaiset, kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat matkailijat tuottavat euromääräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen (taulukko 30). Myös käyntiä kohti he käyttivät selvästi eniten rahaa. Ulkomaisten matkailijoiden kokonaistulovaikutus ja käyntiä kohti kulutettu rahamäärä oli suurempi kuin lähialueen asukkaiden, vaikka kävijöistä ulkomaisia matkailijoita on vain 4 % ja lähialueen asukkaita 7 %.

Majoittujat tuottavat selvästi suuremman kokonaistulovaikutuksen (966 000 euroa ja 11 henkilötyövuotta) kuin päiväkävijät (121 000 euroa ja 1 henkilötyövuosi) (taulukko 31).

Taulukko 29. Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2018.

Menolaji	Tärkein kohde n = 134 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Tärkein kohde n = 134 Työllisyysvaikutus (htv)	Yksi monista kohteista n = 152 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yksi monista kohteista n = 152 Työllisyysvaikutus (htv)	Ennalta suunnit- telematon n = 31 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Ennalta suunnit- telematon n = 31 Työllisyysvaikutus (htv)	Yhteensä n = 317 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yhteensä n = 317 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2 603	0,0	5 011	0,1	380	0,0	7 994	0,1
Paikallisliikenne ²	4 168	0,1	10 123	0,1	0	0,0	14 291	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	32 634	0,5	48 165	0,8	4 776	0,1	85 575	1,4
Kahvila ja ravintola	63 631	0,9	120 698	1,8	13 282	0,2	197 611	2,9
Majoittuminen	93 948	1,4	222 219	3,3	24 236	0,4	340 403	5,1
Ohjelmapalvelut ³	7 116	0,1	11 458	0,1	834	0,0	19 407	0,2
Muut menot ⁴	13 970	0,2	18 703	0,2	387	0,0	33 061	0,4
Välittömät vaikutukset yhteensä	218 070	3	436 377	6	43 895	1	698 342	10
Välilliset vaikutukset	124 293	1	242 070	1	23 674	0	390 038	2
Kokonaisvaikutukset⁵	342 363	4	678 447	8	67 569	1	1 088 380	12

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 30. Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2018.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 281 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Kotimaan matkailijat n = 281 Työllisyysvaikutus (htv)	Ulkomaiset matkailijat n = 11 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Ulkomaiset matkailijat n = 11 Työllisyysvaikutus (htv)	Lähialueen asukkaat n = 22 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Lähialueen asukkaat n = 22 Työllisyysvaikutus (htv)	Yhteensä n = 314 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Yhteensä n = 314 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	8 045	0,1	0	0,0	83	0,0	8 128	0,1
Paikallisliikenne ²	14 428	0,2	0	0,0	0	0,0	14 428	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppa-ostokset	84 764	1,3	289	0,0	760	0,0	85 814	1,4
Kahvila ja ravintola	192 142	2,9	2 224	0,0	4 612	0,1	198 977	3,0
Majoittuminen	337 062	5,0	3 286	0,0	0	0,0	340 349	5,1
Ohjelmapalvelut ³	19 593	0,2	0	0,0	0	0,0	19 593	0,2
Muut menot ⁴	33 297	0,4	0	0,0	0	0,0	33 297	0,4
Välittömät vaikutukset yhteensä	689 331	10	5 799	0	5 455	0	700 584	10
Välilliset vaikutukset	385 446	2	2 981	0	2 963	0	391 390	2
Kokonaisvaikutukset⁵	1 074 777	12	8 780	0	8 418	0	1 091 974	12

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 31. Petkeljärven kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2018.

Menolaji	Päiväkävijät n = 118 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Päiväkävijät n = 118 Työllisyysvaikutus (htv)	Majoittujat n = 200 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Majoittujat n = 200 Työllisyysvaikutus (htv)	Majoittujat n = 200 Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Majoittujat n = 200 Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 258	0,0	6 768	0,1	8 025	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	14 246	0,2	14 246	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	10 782	0,2	74 850	1,2	85 632	1,4
Kahvila ja ravintola	38 500	0,6	159 549	2,4	198 050	3,0
Majoittuminen	21 637	0,3	317 696	4,7	339 332	5,1
Ohjelmapalvelut ³	0	0,0	19 346	0,2	19 346	0,2
Muut menot ⁴	5 977	0,1	26 980	0,3	32 957	0,4
Välittömät vaikutukset yhteensä	78 153	1	619 436	9	697 589	10
Välilliset vaikutukset	43 464	0	346 176	2	389 640	2
Kokonaisvaikutukset⁵	121 617	1	965 612	11	1 087 229	12

1 Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

2 Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

3 Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

4 Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

5 Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Yhteenveto kävijöiden vuotuisen rahankäytön vaikutuksista

- Paikallistaloudelliset vaikutukset eivät kuvaa kohteen kokonaisarvoa, vaan ainoastaan kävijöiden rahankäytöstä kohteeseen ja lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä työpaikkoja / vuosi.
- Kävijöiden rahankäyttö on selvitetty kävijätutkimuksen avulla ja yleistetty koskemaan koko käyntimäärää.
- Kokonaisvaikutusten laskentaa varten puistot on jaettu neljään luokkaan lähialueenasukastiheyden perusteella. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.
- Tuloksista ei voida erottaa kohdealueen osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovimatekijöistä. Kohdealueen minimimerkitystä paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkastellaan alueen tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneiden vastaajien avulla.

Tutkimusalue:	Petkeljärven kansallispuisto
Käyntimäärä:	20 764 (v.2018)
Kävijätutkimus:	Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2018
Alueluokitus:	maaseutu
Kokonaistulovaikutus:	1 081 074 €
Kokonaistyöllisyysvaikutus:	12 htv
Tulovaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	342 363 €
Työllisyysvaikutukset, kun puisto tärkein kohde:	4 htv
Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	69 €
Ulkomaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin:	10 €
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin:	8 €

3.2.8 Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Luonnonympäristön on tutkitusti todettu lisäävän terveyttä ja hyvinvointia. Metsähallituksen kävijätutkimukseen onkin vakioitu kysymyksiä tähän liittyen, ja näitä esitettiin nyt Petkeljärven kansallispuistossa vieraileville ensimmäistä kertaa. Aihetta käsittelivät kysymykset 16 ja 17 (liite 6).

Ensimmäisessä kysymyksessä kävijöitä pyydettiin arvioimaan kansallispuistossa käynnin vaikutuksia heidän yleiseen terveydentilaansa ja hyvinvointiinsa asteikolla yhdestä viiteen (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä). Kysymyksessä oli kolme väitettä, joissa tiedusteltiin, kokiko kävijä sosiaalisen, psyykkisen tai fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen. Sosiaalisen hyvinvoinnin lisääntymisellä tarkoitettiin esimerkiksi työkyvyn edistymistä, ihmissuhteiden lujittumista sekä yksin tai yhdessä tekemisestä nauttimista. Psyykkisen hyvinvoinnin lisääntymisen selvennettiin tarkoittavan muun muassa tyytyväisyyttä elämään, mielialan kohentumista ja uuden oppimista. Fyysisen hyvinvoinnin lisääntymisen kerrottiin tarkoittavan esimerkiksi luontoaistimuksista nauttimista, fyysisen kunnon ylläpitoa sekä fyysistä hyvää oloa.

Kokonaisuudessaan vastaajat olivat vahvasti sitä mieltä, että heidän terveytensä ja hyvinvointinsa lisääntyivät (taulukko 32). Eniten koettiin lisääntymistä psyykkisessä hyvinvoinnissa, vastaajista 90 % oli täysin tai jonkin verran samaa mieltä väittämän kanssa. Fyysisen hyvinvointinsa koki lisääntyneen 87 % vastaajista ja sosiaalisen hyvinvointinsa 85 %.

Toisessa kysymyksessä pyydettiin arvioimaan kansallispuistossa käynnin hyvinvointivaikutuksia rahassa. Vastaamisen helpottamiseksi ja jonkinlaisen yhteismitallisuuden saavuttamiseksi vastaajille annettiin esimerkkisummia erilaisiin kaupallisiin hyvinvointipalveluihin- ja tuotteisiin (esim. kuntosalikäynti 5 euroa, ulkomaanmatka 3 000 euroa). Rahallisen arvon määrittäminen koettiin usein erittäin hankalaksi, eikä osa kokenut osaavansa tai haluavansa vastata kysymykseen ollenkaan. Usein summan sijaan oli kommentoitu jotain luontoelämysten korvaamattomuudesta. Napakoista palautteista huolimatta vastausprosentti kysymykseen oli kuitenkin 84. Muutama erittäin suuri summa (yli 5 000 euroa) jätettiin tallentamatta.

Rahassa arvioitujen koettujen hyvinvointivaikutusten keskiarvoksi saatiin noin 195 euroa (taulukko 33). Vastauksissa oli kuitenkin paljon hajontaa pienimmän summan ollessa pyöreät nolla euroa ja suurimman 3 000 euroa. Kolme neljäsosaa arvioi vaikutukset enintään 200 euron arvoisiksi. Mediaanisumma oli 100 euroa, joten se kuvanee parhaiten koettujen hyvinvointivaikutusten rahallista arvoa.

Taulukko 32. Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset Petkeljärven kansallispuistossa käyntiin liittyen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutus	Vastanneita, n	Vastanneita, %	Arviointi, %, täysin eri mieltä	Arviointi, %, jonkin verran eri mieltä	Arviointi, %, ei samaa eikä eri mieltä	Arviointi, %, jonkin verran samaa mieltä	Arviointi, %, täysin samaa mieltä	Keskiarvo	Keskihajonta
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi	321	98	0	2	14	40	45	4,26	0,78
Psyykinen hyvinvointini lisääntyi	323	98	0	1	9	37	53	4,43	0,68
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi	324	99	0	2	11	36	51	4,35	0,78
Yhteensä	324	99						4,35	0,75

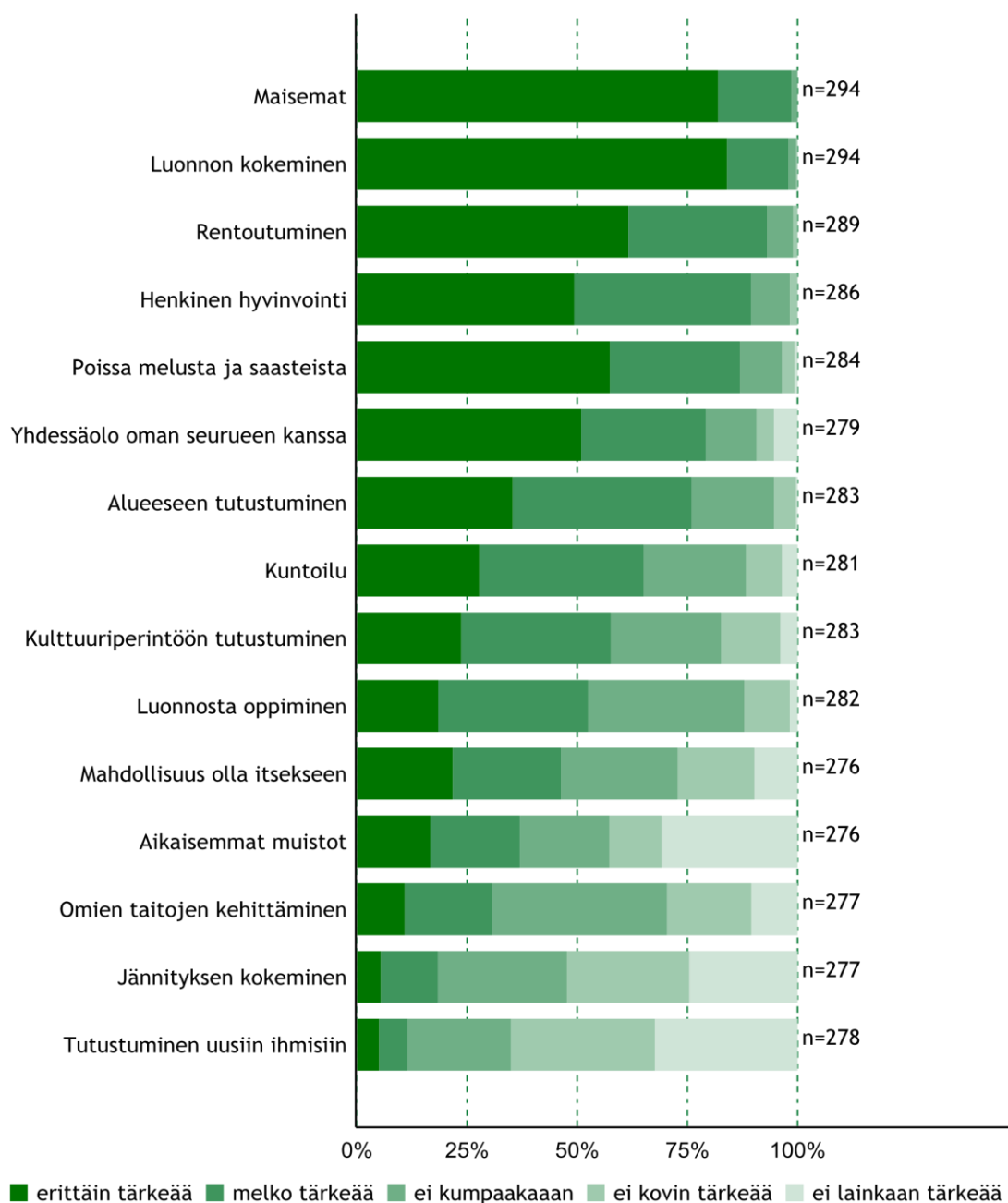
Taulukko 33. Petkeljärven kansallispuistossa koettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahallinen arvo.

Vastanneita n	Vastanneita %	Keskiarvo, euroa	Keskihaj.	Prosentti-pisteet Min	Prosentti-pisteet 25%	Prosentti-pisteet Med	Prosentti-pisteet 75%	Prosentti-pisteet Max
276	84	195,25	445,46	0	45	100	200	3 000

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Petkeljärven kansallispuistossa vierailleilta kysyttiin, kuinka tärkeitä tietyt asiat olivat heidän käyntinsä kannalta. Vierailumotiiveja tarkasteltiin viisiportaisella asteikolla, jossa 5 tarkoitti erittäin tärkeää ja 1 ei lainkaan tärkeää. Tärkeimpinä syinä vierailulla Petkeljärven kansallispuistossa pidettiin maisemia (keskiarvo 4,82) ja luonnon kokemista (4,81) (kuva 11). Muita erittäin tärkeiksi koettuja asioita olivat rentoutuminen (4,54), poissaolo melusta ja saasteista (4,40) ja henkinen hyvinvointi (4,37). Vähiten tärkeäksi koettiin jännityksen kokeminen (2,47) ja tutustuminen uusiin ihmisiin (2,19).

Kuva 11. Vastanneiden syyt Petkeljärven kansallispuistossa vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Tutkimukseen osallistuneita pyydettiin arvioimaan vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön määrää sekä laatua asteikolla 1–5, viiden ollessa paras mahdollinen arvosana. Kokonaisuudessaan Petkeljärven kansallispuiston palvelujen nykyiseen määrään oli erittäin tai melko tyytyväisiä 95 % vastaajista, ja keskiarvoksi saatiin 4,4 (taulukko 34).

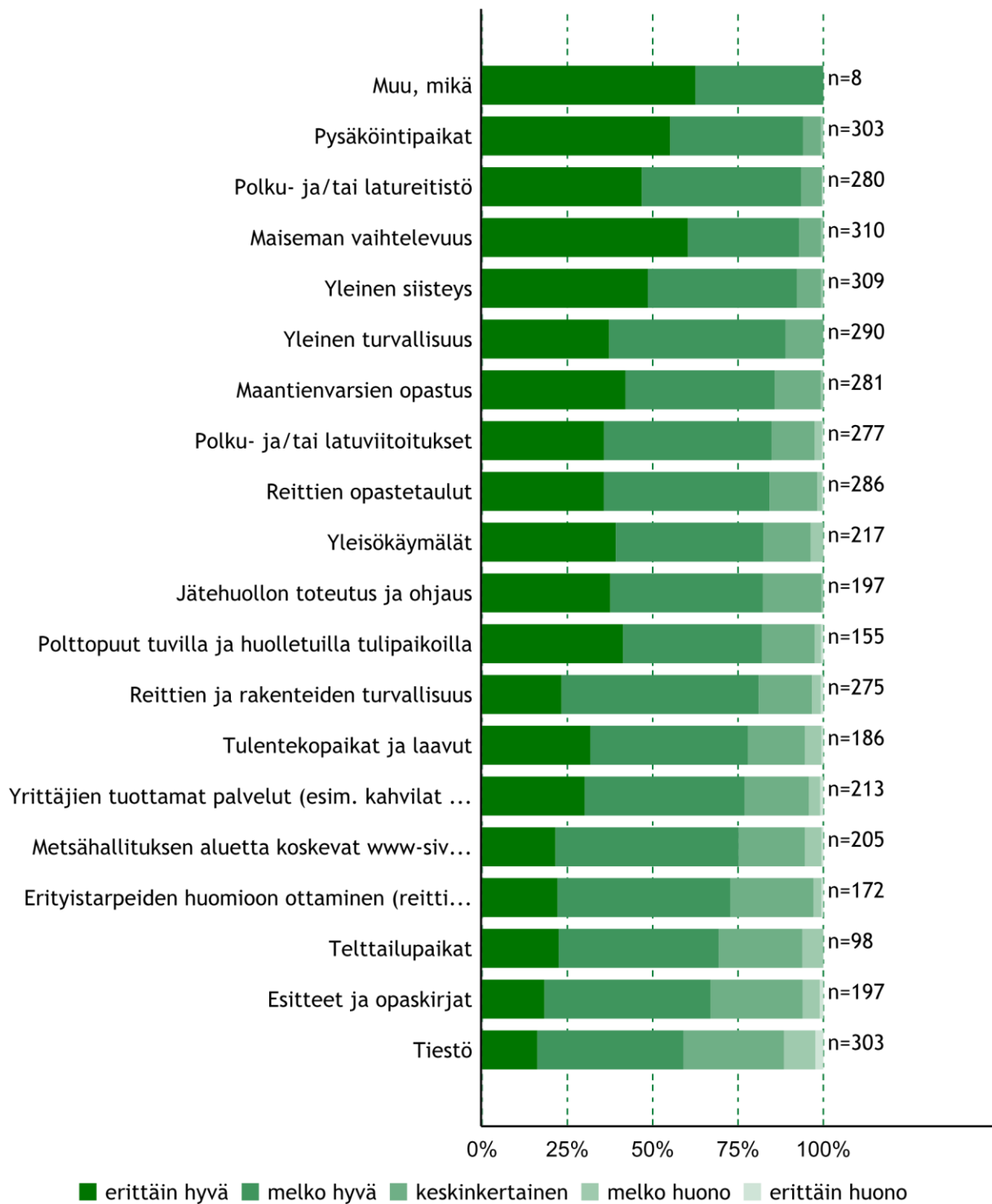
Käytetyimpiä palveluita ja rakenteita kansallispuistossa olivat pysäköintipaikat (93 %), tiestö (93 %), reittien opastetaulut (87 %), polkureitistö (86 %), polkuviitoitukset (85 %) ja maantienvarsien opastus (86 %) (taulukko 36 ja kuva 12). Vähiten vastaajat olivat käyttäneet telttailupaikkoja (30 %), tulentekopaikkoja (57 %) ja polttopuita (47 %).

Käyttämistään palveluista vastaajat olivat tyytyväisimpiä pysäköintipaikkoihin (keskiarvo 4,5), polkureitistöön (4,4), yleiseen siisteyteen (4,4) ja maantienvarsien opastukseen (4,3) (taulukko 35 ja kuva 12). Myös ympäristöön liittyviin tekijöihin oltiin tyytyväisiä. Esimerkiksi maiseman vaihtelevuus (4,5) ja yleinen turvallisuus (4,3) saivat erittäin korkeat arvot. Erityisen mielisään oltiin myös sellaisista asioista kuin leirikeittiö ja hiljaisuus.

Tyytymättömiä vastaajat olivat tiestön kuntoon (3,6) ja esitteisiin, karttoihin ja opaskirjoihin (3,8). Näiden lisäksi erityistarpeiden huomioon ottaminen (3,9), telttailupaikat (3,9) sekä Metsähallituksen luontoon.fi-sivut (3,9) saivat heikoimpia arvosanoja. Aineiston keräämisen yhteydessä haastattelijalle moitittiin sekä tiestöä sen huonosta kunnosta että Petkeljärveä koskevia Metsähallituksen ylläpitämiä verkkosivuja erityisesti tiedonsaannista alueen palveluiden osalta. Aineistonkerääjän päiväkirjamerkinnät kertovat, että kävijät olivat usein erittäin positiivisesti yllättyneitä saavuttuaan alueelle siitä huolimatta, että ennakkotiedot olivat olleet vastaajan mielestä heikot. Vapaamuotoisissa ajatuksissa useamman kerran tuli esille englannin kielen puuttuminen reittiviitoituksista ja infotauluista (liite 5). Kaiken kaikkiaan vastaajat olivat kuitenkin varsin tyytyväisiä alueen palveluihin, rakenteisiin ja ympäristöön.

Taulukko 34. Vastanneiden tyytyväisyys Petkeljärven kansallispuistojen palveluiden määrään kokonaisuudessaan. Arviointi:1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä.

	Arvioinut n	Arvioinut %	Arviointi % erittäin tyy- tyvätön	Arviointi % melko tyyty- mätön	Arviointi % ei kumpi- kaan	Arviointi % melko tyyty- väinen	Arviointi % erittäin tyy- tyväinen	Keski- arvo
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	326	99	0	0	5	51	44	4,4

Kuva 12. Vastanneiden mielipiteet Petkeljärven kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta.

Taulukko 35. Petkeljärven kansallispuiston palveluiden käyttö ja niiden laadun arviointi kesäkaudella 2018. Arviointi: 1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä. Vastanneita yhteensä 327.

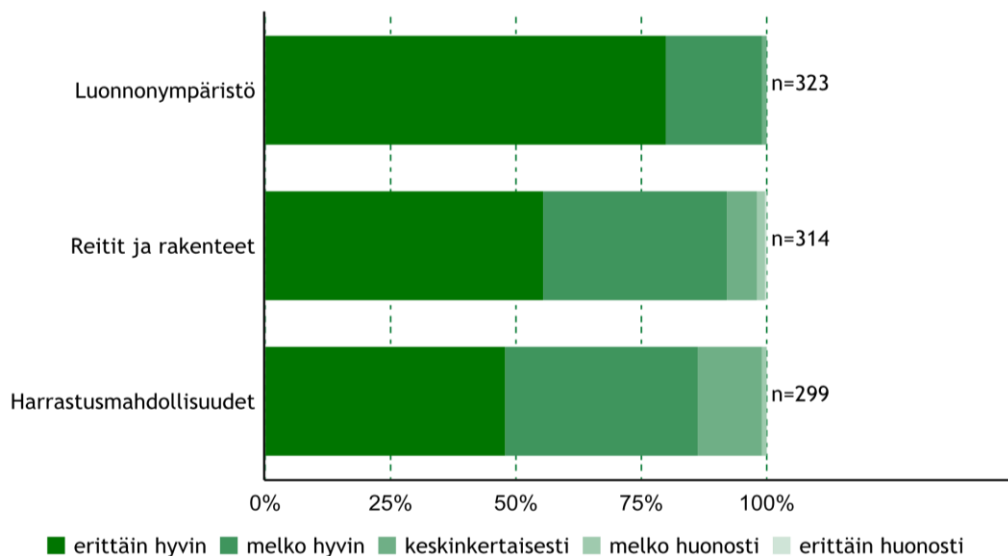
Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut, n	Käyttänyt ja arvioinut, %	Arviointi, % erittäin huono	Arviointi, % melko huono	Arviointi, % keskinkertainen	Arviointi, % melko hyvä	Arviointi, % erittäin hyvä	Keski-arvo
Pysäköintipaikat	303	93	0	1	5	39	55	4,5
Tiestö	303	93	2	9	29	43	16	3,6
Reittien opastetaulut	286	87	0	1	14	49	36	4,2
Polku- ja/tai latureitistö	280	86	0	0	6	47	47	4,4
Polku- ja/tai latuviitoitukset	277	85	0	2	13	49	36	4,2
Tulentekopaikat ja laavut	186	57	1	5	17	46	32	4,0
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	155	47	1	2	15	41	41	4,2
Yleisökäymälät	217	66	0	4	14	43	39	4,2
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	197	60	0	1	17	45	38	4,2
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	172	53	1	2	24	51	22	3,9
Telttailupaikat	98	30	0	6	24	47	22	3,9
Esitteet ja opaskirjat	197	60	1	5	27	49	18	3,8
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	205	63	0	5	20	54	21	3,9
Maantienvarsien opastus	281	86	0	1	14	44	42	4,3
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	213	65	1	3	19	47	30	4,0
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	275	84	1	3	16	58	23	4,0
Yleinen turvallisuus	290	89	0	0	11	52	37	4,3
Yleinen siisteys	309	94	0	1	7	44	49	4,4
Maiseman vaihtelevuus	310	95	0	1	6	33	60	4,5
Muu, mikä	8	2	0	0	0	38	63	4,6

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Tutkimuksessa kartoitettiin kävijöiden ennako-odotuksien täyttymistä Petkeljärven kansallispuistossa kolmen eri osa-alueen suhteen. Nämä olivat luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet sekä reitit ja rakenteet (kuva 13). Kävijät arvioivat odotuksien täyttymistä asteikolla yhdestä viiteen (1 = toteutui erittäin huonosti, 5 = toteutui erittäin hyvin).

Vastaajat olivat varsin yksimielisiä siitä, että parhaiten odotukset täytti luonnonympäristö. Sen arvioi täyttäneen odotukset erittäin hyvin tai melko hyvin peräti 99 % vastanneista ja se sai keskiarvoksi 4,79. Toiseksi parhaiten ennako-odotukset täyttivät reitit ja rakenteet keskiarvolla 4,45, vaikka 2 % vastanneista arvioi niiden täyttäneen odotukset melko huonosti. Myös harrastusmahdollisuuksien arvioitiin täyttäneen odotukset varsin hyvin (4,33), joskin 13 % vastanneista päätyi antamaan arvosanaksi keskinkertaisen.

Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että kävijöiden ennako-odotukset Petkeljärven kansallispuiston suhteen täyttyivät varsin mukavasti.

Kuva 13. Vastanneiden ennako-odotusten täyttyminen Petkeljärven kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

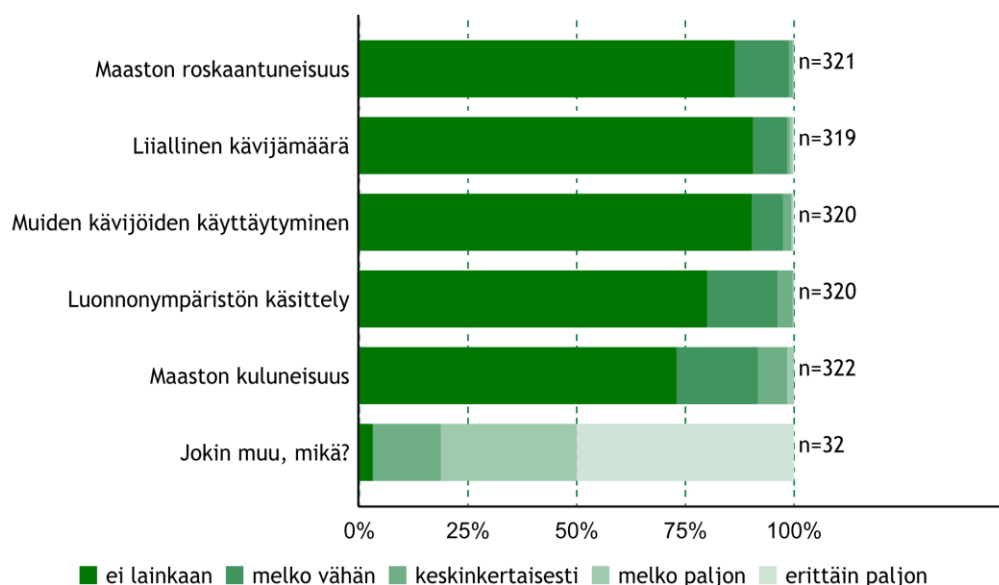
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Kävijöitä pyydettiin arvioimaan, oliko joku häirinnyt heitä heidän vierailullaan Petkeljärven kansallispuistossa. Mielipidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä sekä muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritsi erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Kaiken kaikkiaan vastaajat kokivat varsin vähän häiriötä käynnillään Petkeljärven kansallispuistossa (kuva 14). Kaikissa ennalta määritellyissä kohdissa yli 70 % vastaajista arvioi, ettei kysytty seikka häirinnyt heitä lainkaan. Vähiten häiriötä aiheutti liiallinen kävijämäärä. Muiden kävijöiden käyttäytymiseen oltiin samoin hyvin tyytyväisiä, kuten myös maaston

roskattomuuteen. Eniten ihmisiä vaivasi maaston kuluneisuus, joka häiritsi keskimääräisesti tai melko paljon 9 % prosenttia vastaajista.

Noin 8 % vastaajista oli kokenut häiritsevänsä jonkin muun tekijän kuin edellä mainitut (taulukko 36). Näitä olivat muun muassa hyttyset, tien huono kunto, puutteelliset opasteet, ravintolapalvelut sekä pitköspuiden huono kunto.

Kuva 14. Vastanneita häirinneet tekijät Petkeljärven kansallispuistossa.

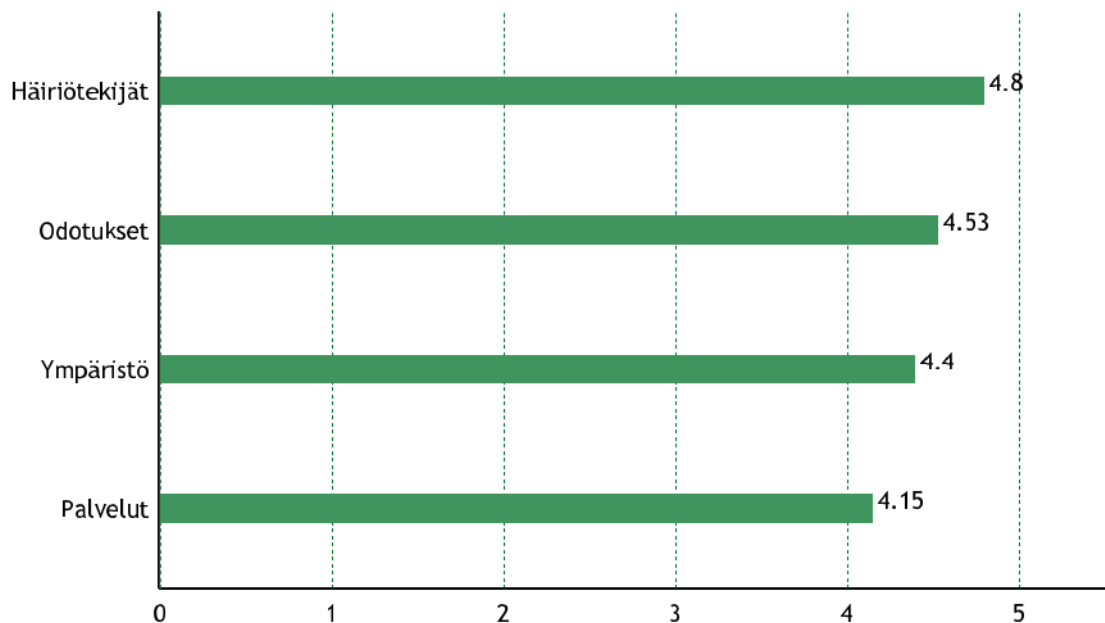
Taulukko 36. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

Muu häiriötekijä	Kpl
Hyttysset	8
Tien huono kunto	3
Ravintolapalvelut	3
Puutteelliset opasteet	3
Pitköspuiden huono kunto	3
Paarmat	2
Kalastuskiellot	1
Karhut ja sudet	1
Kesä"kaupan" puute	1
Kyltit maastossa vain suomeksi	1
Laavujen roskaisuus (Linnalampi, Hiislampi, Tetrijärvi, Keltasilmä)	1
Metsähallitus laiminlyö vastuunsa alueen kunnossapidosta	1
Teltta-alueen lahoppuut ja tykkylumen katkomat puut	1
Nuotiopaikkojen puute	1
Caravanpaikat liian tiiviisti	1
Huonot www-yhteydet	1
Huonokuntoiset portaat laiturille	1
Puut poluilla	1
Taukopaikan kuluneisuus (vaaralliset penkit!)	1
Pyöräilijä polulla (joka on kävelijöille)	1
Yhteensä	36

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Kävijätutkimukseen annettujen vastausten pohjalta muodostetaan valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä kuvataan karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä heidän kyseiseen käyntiinsä kansallispuistossa. Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osatekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät.

Petkeljärven kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli vuonna 2018 4,39, mikä oli erittäin hyvä ja hieman viime aikoina tehtyjen kävijätutkimusten tasoa parempi (taulukko 37) (vrt. Hänninen 2018, Pakkanen 2017). Huonoimman keskiarvon saivat palvelut (4,15), jota laskee etenkin tyytymättömyys tiestöön (taulukko 34). Kansallispuisto sai kaikista kävijätyytyväisyysindeksin osatekijöistä arvosanaksi yli 4, mistä voidaan päätellä kävijöiden olevan erittäin tyytyväisiä Petkeljärven kansallispuistoon (kuva 15).

Kuva 15. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Petkeljärven kansallispuistossa.

Taulukko 37. Kävijättyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Petkeljärven kansallispuistossa.

Palvelut	Arvosana	Ympäristö	Arvosana	Odotukset	Arvosana	Häiriötekijät	Arvosana
Pysäköintipaikat	4,49	Yleinen turvallisuus	4,26	Luonnonympäristö	4,79	Maaston kuluneisuus	4,63
Tiestö	3,61	Yleinen siisteys	4,40	Harrastusmahdollisuudet	4,33	Maaston roskaantuneisuus	4,85
Reittien opastetaulut	4,18	Maiseman vaihtelevuus	4,53	Reitit ja rakenteet	4,45	Luonnonympäristön käsittely	4,76
Polku- ja/tai latureitistö	4,40					Liiallinen kävijämäärä	4,88
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,18					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,87
Tulentekopaikat ja laavut	4,04						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	4,20						
Yleisökäymälät	4,18						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	4,19						
Erityistarpeiden huomiointiin ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,91						
Telttailupaikat	3,86						
Esitteet ja opaskirjat	3,78						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	3,91						
Maantienvarsien opastus	4,27						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	4,02						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,00						
Muu, mikä	4,62						
Palveluiden määrä	4,38						

	Palvelut	Ympäristö	Odotukset	Häiriötekijät
Aluekohtainen keskiarvo	4,12	4,40	4,53	4,80
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,15	4,40	4,53	4,80

Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi **4,35**
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi **4,39**

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta Petkeljärven kansallispuistosta annettiin 92 kommenttia, jotka jaettiin eri kategorioihin palautteen sävyn mukaan. Kategoriat olivat kehu (33), kehittämisehdotus (33), valitus (8) ja muu (18). Kaikki vapaamuotoiset palautteet löytyvät liitteestä 5.

Reittimerkinnät puhuttivat vastaajia. Ne koettiin osin puutteellisiksi ja niitä ehdotettiin parannettavaksi muun muassa värikoodauksella ja paremmalla viitoituksella. Useat vastaajat olisivat toivoneet reittien viitoituksia ja opastetauluja olevan myös englanniksi. Eräs vastaaja oli sitä mieltä, että Kuikan kierrokselta olisi hyvä olla viitta Keltasilmän laavulle, sillä siellä on tulente-kopaikka toisin kuin kierroksen varrella.

Muutenkin rakenteet avasivat vastaajien sanaisia arkuja. Erityisesti pitkospuiden kunto ei monen vastaajan mielestä ollut kehuttava. Retkeilykeskuksen alueella venelaiturin ja sinne vievien portaiden tilaa moitittiin ja toivottiin, ettei alue pääse ränsistymään. Valitettavasti joidenkin vastaajien mielestä merkkejä tästä oli jo nähtävillä. Tien kunto antoi myös toivomisen varaa. Tätä kommentoivat myös keruuvaiheessa haastattelijalle erityisesti asuntoautoilla matkustavat.

Kävijät ehdottivat jo olemassa olevien rakenteiden lisäksi uusia. Reittien varsille toivottiin tulente-kopaikkaa sekä levähdyspaikkoja ja -penkkejä, sillä Kuikan kierroksen varrella on vain yksi ja sekin varsin heikkokuntoinen. Korkeasärkän päähän ehdotettiin sekä penkkejä että salmen yli vievää siltaa. Mahdollisuutta ylittää vesistö veneellä Korkeasärkältä retkeilykeskukselle pidettiin harkitsemisen arvoisena ideana lapsiperheen puolesta. Sekä vene että silta perusteltiin edestakaisin kävelemisen välttämiseksi.

Kehityskohtien lisäksi Petkeljärven kansallispuistolle tuli kehuja ropisemalla. Erityisesti keuhuttiin alueen siisteyttä, hiljaisuutta ja maisemia. Aleen rauhallisuus sai monta kiittävää mainintaa. Yleisesti ottaen aluetta pidettiin viihtyisenä, useamman käynnin sekä suosittelemisen arvoisena. Luontoa keuhuttiin vaihtelevaksi ja kauniiksi ja reittejä helppokulkuisiksi. Retkeilykeskuksen palveluita pidettiin hyvinä ja erityiskiitosta keräsi retkeilykeskuksen henkilökunta. Luontoelämysten mahdollistajia eli veronmaksajia kiitettiin myös.

Vaikka saikin risuja rakenteiden rapistumisesta, ei Metsähallitukseen alueen ylläpitäjänä jäänyt ilman kiitosta. Palautteissa kiiteltiin alueen ylläpitäjiä ja toivottiin paikan säilyvän ennallaan. Myös retkeilyreittien varrella olevien huussien ja taukopaikkojen polttopuiden laadusta oltiin positiivisesti yllättyneitä. Muutama kävijä harmitteli alueen tuntemattomuutta ja informaation vähyyttä netissä. Leirintä- ja karavanalueesta ei ollut löytynyt tietoa, kuten ei myöskään alueen läpi kulkevista pidemmistä vaellusreiteistä, kuten yhteydestä Patvinsuon kansallispuistoon (Susitaival).

Lomaketta kommentoi muutama vastaaja, muun muassa kysymys 15 maaston roskaantuneisuudesta ja sen häiritsemisestä koettiin epäselväksi. Myös jo aiemmin mainitusta kysymyksestä 17 hyvinvointivaikutusten arvioimisesta rahassa oli muutama maininta. Kyselyä myös kiitettiin sen luontokokemusta erittelevistä kysymyksistä.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Petkeljärven kansallispuisto on arvostettu ja pidetty retkikohde. Kauniit vesien reunustamat harjut ja etenkin päiväretkiin soveltuvat reitit antavat kävijöilleen elämyksellisiä – ja joskus itikkaisia – elämyksiä.

Vuonna 2018 Petkeljärven kansallispuistoon tehtiin noin 20 700 käyntiä. Vastausten perusteella noin 90 % kävijöistä on kotimaisia matkailijoita. Paikallisia kävijöistä oli vajaa kymmenes. Ulkomaisia matkailijoita oli muutama prosentti, ja useimmat heistä olivat Saksasta. Yli puolet kävijöistä oli tutustumassa kansallispuistoon ensimmäistä kertaa. Alueella oli myös vaikiintuneet kävijänsä, jotka olivat käyneet puistossa viimeisen viiden vuoden aikana yleensä kolme kertaa ja edellisen kerran vuosi sitten.

Tyypillisin kävijä kansallispuistossa oli iältään noin viisikymppinen ja varsin kouluttautunut. Hän tuli alueelle pienessä seurueessa, useimmiten oman perheen kanssa. Puistossa käytiin myös ystävien ja muiden sukulaisten kanssa, mutta huomattavasti vähemmän kuin perheen. Vain joka kymmenes oli alueella yksin. Vajaalla viidenneksellä vastaajista oli mukanaan alle 15-vuotiaita lapsia.

Kävijät saapuivat kansallispuistoon useimmiten heinäkuisena lauantaina henkilöautolla, ja Petkeljärvi oli heille yksi kohde matkan varrella. Useimmin vierailtiin retkeilykeskuksessa. Yli puolet vierailijoista kävi kiertämässä Kuikan kierroksen, kolmasosa kävi Harjupolulla ja Korkeasärkällä. Kävijät liikkuvat yleensä jalan noin 9 kilometrin matkan. Puistossa liikuttiin jonkin verran myös vesillä.

Kansallispuistossa harrastettiin eniten kävelyä, luonnon tarkkailua ja maiseman katselua. Tärkeäksi syyksi tulla puistoon pidettiin mahdollisuutta nauttia luonnosta. Puistossa myös retkeiltiin ja käytiin kahvilassa. Muita syitä tulla puistoon olivat rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä poissaolo melusta ja saasteista. Vierailullaan kansallispuistossa päiväkävijät viipyivät tavallisesti hieman alle 4 tuntia ja yöpyjät reilut 2 vuorokautta. Puistossa yövyttiin yhtä paljon asuntoautossa tai -vaunussa, omassa majoitteessa tai retkeilykeskuksessa. Lähialueella yöpyjät suosivat omaa majoitetta.

Kansallispuiston vierailijat kokivat vierailun vaikuttaneen erittäin positiivisesti heidän terveydentilaansa ja hyvinvointiinsa. He arvioivat rahassa mitattuna saamansa hyödyn hieman alle 200 euron arvoiseksi. Selvästi suurin osa kävijöistä koki sekä sosiaalisen, psyykkisen että fyysisen hyvinvointinsa lisääntyneen erittäin tai melko paljon.

Kansallispuiston palveluita ja rakenteita käyttäneet olivat niihin kokonaisuudessaan erittäin tyytyväisiä. Käytetyimpiä palveluita ja rakenteita olivat pysäköintipaikat, tiestö, reittien opastaulut, polkuviitoitukset, polkureitistö ja maantienvarsien opastus. Tyytyväisimpiä oltiin jo edellä mainittuihin pysäköintipaikkoihin ja polkureitistöön, maantienvarsien opastukseen sekä yleiseen siisteyteen. Maiseman vaihtelevuus ja yleinen siisteys saivat erityiskiitosta. Tyytymättömyimpiä kävijät olivat tiestön kuntoon. Kaiken kaikkiaan kävijöiden odotukset toteutuivat keskimäärin erittäin hyvin suhteessa luonnonympäristöön, reitteihin, rakenteisiin ja

harrastusmahdollisuuksiin. Kävijöitä häiritseviä tekijöitä ei juuri ollut. Muutamia mainintoja sai maaston kuluneisuus, joka vaivasi joitakin kävijöitä.

Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi Petkeljärven kansallispuistolla on 4,39 (asteikko 1–5), joka on korkeimpia viime aikoina julkaistuista kävijätutkimuksista. Täten voidaan arvioida, että vierailijat ovat erinomaisen tyytyväisiä pieneen mutta sympaattiseen Petkeljärven kansallispuistoon.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Petkeljärvellä on aiemmin tehty kolme kävijätutkimusta, vuosina 2000 (Laakkonen 2000), 2005 (Jormanainen 2006) ja 2011 (Korkalainen 2011). Ensimmäinen tutkimus on tehty varsin eri tavalla, joten tässä tutkimuksessa verrataan aineistoa vain vuoden vuosien 2005 ja etenkin 2011 tutkimuksiin. Viimeisin tutkimus on melko yhteismitallinen tämänkertaisen tutkimuksen kanssa, joskin esimerkiksi kysymys palvelujen määrästä on vaihtunut pikemminkin niiden laadun arviointiin ja tällä kertaa selvitettiin ensimmäistä kertaa käynnin hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia.

Tämänkertainen aineisto kerättiin touko-syyskuussa 2018, kun aiemmat aineistot oli kerätty touko-elokuussa. Aineisto kerättiin viidessä eri haastattelupisteessä sekä jatkuvalla keräyksellä. Edellisellä kerralla jatkuvan keräyksen lisäksi haastatteluita tehtiin vain muutamina päivinä retkeilykeskuksen lähialueella sekä luontopolulla. Vastauksia tutkimukseen saatiin tällä kertaa yhteensä 328 kappaletta, edellisessä tutkimuksessa vuonna 2011 vain 142 ja vuonna 2006 ilmestyneessä 185. Jokaisessa tutkimuksessa retkeilykeskuksesta ja sen lähiympäristöstä saatiin eniten vastauksia. Luontopolkujen osuus tutkimuksesta toiseen on heilahdellut kolmanneksesta vuonna 2005 vain 6 %:iin 2011 ja vajaaseen viidennekseen vuonna 2018. Vuoden 2011 luontopolulta saatujen vastausten pieni määrä selittyy suurimmaksi osaksi maastossa tehtyjen haastattelupäivien vähyydellä. Melko monilta osin tämänkertaisissa tuloksissa oli enemmän yhteneväisyyttä vuoden 2005 kuin vuoden 2011 tutkimukseen. Tulokset selittyvät vuoden 2011 tutkimuksen erilaisella keräystavalla sekä otoksen pienuudella.

Käyntimäärät kansallispuistossa ovat vaihdelleet viimeisten vuosien aikana jonkin verran. Huippuvuosi oli 2013, jolloin puistossa vieraili 21 600 kävijää. Vuonna 2016 kävijöitä oli vain 16 200, samoin vuonna 2017. Edellisen kävijätutkimuksen aikaan käyntimäärä oli 19 500.

Tämänkertaisen tutkimuksen kaikkien kävijöiden keski-ikä oli noussut edellisestä tutkimuksesta lähes kahdella vuodella ollen nyt 50 vuotta. Ikäjakama oli tällä kertaa tasaisempi kuin vuosina 2005 ja 2011, jolloin selvästi suurin osa vastaajista oli 45–54-vuotiaita. Kävijöistä korkeakoulutettuja oli yhä useampi. Korkeasti koulutettujen suuri osuus kansallispuistojen kävijöistä toistuu muissakin viimeaikaisissa kävijätutkimuksissa.

Ulkomaisten matkailijoiden kohdalla vuosi 2011 (16 %) oli huomattavasti vilkkaampi kuin 2005 ja 2018, jolloin heitä vieraili puistossa vain noin 5 %. Ulkomaalaisista saksalaiset vierailevat puistossa vuosi vuoden jälkeen aktiivisimmin. Kotimaisten matkailijoiden osuus kaikista matkailijoista oli puolestaan noussut vuodesta 2011 ollen 89 % vuonna 2018. Oman perheen kanssa puistossa käytiin entistä enemmän ja sama trendi näkyy myös muissa kansallispuistoissa. Alle 15-vuotiaita oli mukana nyt kuitenkin entistä harvemmallalla.

Kansallispuiston tärkeys matkan ainoana tai tärkeimpänä kohteena on vaihdellut jonkin verran vuosien varrella. Tärkeimmäksi kohteeksi puiston ilmoitti vuonna 2005 reilu kolmannes, vuonna 2011 vain vajaa viidennes ja vuonna 2018 näin teki jo vajaa puolet. Joensuusta saavuttiin Petkeljärvelle kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2011 ilomantsilaisten käyntien lähes puolittuessa ja muualta tulleiden osuuksien pysyessä melko samana.

Luonnon kokeminen ja maisemat ovat tuoneet ihmisiä Petkeljärvelle vuodesta toiseen. Harrastusten kärkikolmikko on säilynyt ennallaan sitten viime tutkimuksen vain järjestyksen vaihtuessa. Nyt järjestys oli kävely, luonnosta nauttiminen ja maiseman katselu. Tärkeimmäksi harrastukseksi nostettiin luonnosta nauttiminen sekä 2011 että 2018. Vuonna 2011 kahvilassa käytiin huomattavasti useammin kuin vuonna 2018. Retkeilykeskuksessa vierailikin vuonna 2011 84 % ja vuonna 2018 vain 64 % vastaajista. Toisaalta tätä tulosta selittänee se, että vuonna 2011 valtaosa vastauksista saatiin retkeilykeskuksesta. Myös melomisen suosio puistossa on vaihdellut; neljännes kävijöistä harrasti sitä vuonna 2011, 6 % vuonna 2018 ja vain muutama vastaaja vuonna 2005.

Päiväkävijöiden osuus vierailijoista on vaihdellut jonkin verran vuosien varrella ollen kuitenkin koko ajan noin puolet kävijöistä, kun vierailun pituus on puolestaan tuplaantunut verrattuna aiempiin tutkimuksiin kahdesta tunnista neljään. Matkailijoiden osuus päiväkävijöistä on noussut selvästi sitten viime tutkimuksen, yöpyvien matkailijoiden osuus on vastaavasti vähentynyt. Yöpymistavat puistossa ovat pysyneet samoina, samoin vierailun pituus. Lähialueella yövyttiin vuonna 2011 eniten matkailuautossa- tai vaunussa, kun vuonna 2018 suosituin oli oma majoite.

Käynnit jakautuvat kuukausien kesken hieman tasaisemmin kuin vuonna 2011, jolloin heinäkuussa puistoon saapui yli puolet kävijöistä. Ihmiset saapuivat edelleen kansallispuistoon sanoksimmin joukoin viikonloppuisin ja tulivat alueelle lähes yksiomaan autolla, mikä antaa entistä enemmän aiheutta pitää tiestö hyvässä kunnossa.

Vuonna 2011 kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset olivat 930 000 euroa ja työllisyysvaikutukset 13 henkilötyövuotta ja vuonna 2018 vastaavasti lähes 1,1 milj. euroa ja 12 henkilötyövuotta.

Palvelun ja ympäristön laadun osalta kärkikahinoissa olivat melko lailla samat asiat kuin aiemmin. Maiseman vaihtelevuus, pysäköintipaikat, yleinen siisteys ja polkureitistö sekä yleinen turvallisuus saivat parhaita arvosanoja tässä ja edellisessä tutkimuksessa. Palvelurakenteissa ei ollut tapahtunut suuria muutoksia sitten viime kävijätutkimuksen. Ainoa iso ero oli, että puistoon vievän tien päällyste oli poistettu ja tie oli nyt murskepintainen. Päällystettä tai ei, tie sai moitteita. Kesä 2018 oli erityisen kuiva, mikä osaltaan huononsi tien kuntoa entisestään. Met-sähallituksen verkkosivuihin ja sieltä alueesta saatavaan tietoon ei oltu erityisen tyytyväisiä kumpanakaan vuonna. Luontoon.fi oli kuitenkin puiston osalta selvästi käytetympi vuonna 2018 kuin 2011, mikä antaa entistä enemmän aiheutta ajantasaisen sisällön tuotantoon ja ylläpitoon. Lisäksi toive tulipaikasta Kuikan kierroksen varteen oli esitetty jo ennen tätä tutkimusta.

Kävijöiden mielestä Petkeljärven kansallispuistossa oli hyvin vähän häiriötekijöitä. Vuodesta toiseen maaston kuluneisuus on kuitenkin mietityttänyt ja nyt enemmän kuin aikaisemmin, joten asiaan pitääkin jatkossa kiinnittää entistä suurempaa huomiota harjujen ollessa erityisen

alttiita kulumiselle. Myös polkuviitoituksia pitänee miettiä uudelleen, sillä niiden epäselvyydestä oli annettu palautetta jo vuonna 2005. Englanninkielisiä kylttejä oli toivottu jo vuonna 2011. Kävijätyytyväisyysindeksi oli vuonna 2005 4,31, vuonna 2011 huimat 4,41 ja vuonna 2018 4,39, joka edelleen on kansallisessa vertailussa aivan kärkiluokkaa.

Kiitokset

Kesä Ilomantsissa oli lämmin ja kiinnostava! Kiitokset Heikki Räsäselle mahdollisuudesta tutustua Metsähallitukseen, Heino Tikalle kaikesta avusta, Ilomantsin toimiston välle ymmärryksestä, Petkeljärven retkeilykeskuksen välle suopeasta suhtautumisesta haastattelijaan ja avusta aineiston hankinnassa sekä kaikille tutkimukseen vastanneille panoksestanne sekä antoisista keskusteluista.

Lähteet

- Hänninen, M. 2018: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2017–2018. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 240. 87 s.
- Jormanainen, J. 2006: Petkeljärven kansallispuiston kävijä- ja asiakasselvitys. – Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 47 s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Korkalainen, H. 2011: Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 194. 48 s.
- Käytössä ja kunnossa ry 2018: Pogostan kierros. – <Pogostankierros.fi>, viitattu 18.9.2018.
- Laakkonen, E. 2000: Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus. – Opinnäytetyö, Hämeen AK, Evo. 30 s.
- Metsähallitus 2006: Petkeljärvi–Putkelanharjun Natura 2000 -alue. – Esite, Metsähallitus, Vantaa.
- Metsähallitus 2007: Petkeljärvi–Putkelanharjun- ja Puhtiinsuon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 31. 101 s.
- Metsähallitus 2018: Petkeljärven kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <www.luontoon.fi/petkeljarvi>, viitattu 15.8.2018.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Metsähallitus, Vantaa. <julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/1344>. 19 s.
- Pakkanen, A. 2017: Pyhä-Luoston kansallispuiston kävijätutkimus 2015–2016. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 232. 93 s.
- Vatanen, E. & Kajala, L. 2015: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkailullisesti arvokkaiden suojelukohteiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmän kertomien päivitys 2014. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 213. 28 s.

Liitteet

Liite 1 Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimuksen 2017 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Arvioitu käyntikertamäärä tutkimusjakson (15.5.–15.9.2017) aikana	Havaintoja (tavoite 5–11 vastausta / pvä paikasta riippuen)	Keruu-päiviä
Retkeilykeskus/luontotupa	Kaikki kävijät	7 000	130	13
Retkeilykeskuksen välitön lähiympäristö (Petraniemi)	Kaikki kävijät	5 000	117	13
Keltasilmän laavu	Kaikki kävijät	1 000	24	6
Korkeasärkkä	Kaikki kävijät	1 000	9	3
Luontopolut (Harjupolku, Kuikan-kierros)	Kaikki kävijät	1 000	35	7
Yhteensä	-	15 000	315	42

Liite 2 Aineiston keruuajataulu Petkeljärven kansallispuistossa 2018

RKlähi = Retkeilykeskuksen lähialueet, RK/LT = Retkeilykeskus ja luontotupa

Toukokuu 2018

päivä	23.5.	24.5.	25.5.	26.5.
paikka	RKlähi	Luontopolut	RK/LT	Keltasilmän laavu
kello	14-20	9-15	9-15	9-15
tavoite	9	5	10	4
kpl	5	4	2	4

lomakkeet yhteensä, kpl 15

Kesäkuu 2018

päivä	7.6.	8.6.	9.6.	10.6.
paikka	RK/LT	Luontopolut	RKlähi	Korkeasärkkä
kello	14-20	9-15	9-15	9-15
tavoite	10	5	9	3
kpl	3	2	30	4

lomakkeet yhteensä, kpl 39

päivä	19.6.	20.6.	21.6.	27.6.	28.6.	29.6.
paikka	Luontopolut	RKlähi	RK/LT	RKlähi	Keltasilmä	RK/LT
kello	14-20	9-15	14-20	14-20	14-20	9-15
tavoite	5	9	10	9	4	10
kpl	3	7	5	12	0	4

lomakkeet yhteensä, kpl 31

Heinäkuu 2018

päivä	2.7.	3.7.	4.7.	5.7.	6.7.	14.7.
paikka	RK/LT	RKlähi	Luontopolut	RK/LT	RKlähi	RK/LT
kello	14-20	14-20	9-15	9-15	14-20	9-15
tavoite	10	9	5	10	9	10
kpl	5	7	10	6	4	-

lomakkeet yhteensä, kpl 32

päivä	15.7.	16.7.	17.7.	27.7.	28.7.	29.7.
paikka	Keltasilmä	RK/LT	RKlähi	RK/LT	Keltasilmä	Luontopolut
kello	14-20	14-20	14-20	14-20	14-20	9-15
tavoite	4	10	9	10	4	5
kpl	-	8	10	6	5	2

lomakkeet yhteensä, kpl 31

päivä	30.7.	31.7.
paikka	Korkeasärkkä	RKlähi
kello	9-15	14-20
tavoite	3	9
kpl	2	10

lomakkeet yhteensä, kpl 12

Elokuu 2018

päivä	1.8.	2.8.	10.8.	11.8.	12.8.	13.8.
paikka	Keltasilmä	RKlähi	Korkeasärkkä	Luontopolut	RK/LT	RKlähi
kello	14-20	14-20	14-20	9-15	9-15	14-20
tavoite	4	9	4	5	10	9
kpl	4	6	2	4	5	6

lomakkeet yhteensä, kpl 27

päivä	14.8.	26.8.	28.8.	31.8.
paikka	RKlähi	RK/LT	RKlähi	RKlähi
kello	9-15	14-20	9-15	9-15
tavoite	9	10	9	9
kpl	7	12	7	7

lomakkeet yhteensä, kpl 33

Syyskuu 2018

päivä	1.9.	7.9.	8.9.	9.9.
paikka	RKlähi	Keltasilmä	Luontopolut	RKlähi
kello	9-15	14-20	9-15	9-15
tavoite	9	4	5	9
kpl	8	2	6	8

lomakkeet yhteensä, kpl 24

Retkeilykeskuksessa jatkuva otanta

päivä	29.6.	30.6.	1.7.	2.7.	3.7.	4.7.	5.7.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	1	2	5	-	1	2	-

lomakkeet yhteensä, kpl 11

päivä	6.7.	7.7.	8.7.	9.7.	10.7.	11.7.	12.7.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	2	4	-	1	1	-	3

lomakkeet yhteensä, kpl 11

päivä	13.7.	14.7.	15.7.	16.7.	17.7.	18.7.	19.7.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	3	-	2	5	2	1	2

lomakkeet yhteensä, kpl 15

päivä	20.7.	21.7.	22.7.	23.7.	24.7.	25.7.	26.7.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	1	5	-	4	2	2	-

lomakkeet yhteensä, kpl 14

päivä	27.7.	28.7.	29.7.	30.7.	31.7.	1.8.	2.8.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	1	2	5	1	4	1	1

lomakkeet yhteensä, kpl 15

päivä	3.8.	4.8.	5.8.	6.8.	7.8.	8.8.	9.8.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	2	2	1	-	-	-	-

lomakkeet yhteensä, kpl 5

päivä	10.8.	11.8.	12.8.	13.8.	14.8.	15.8.	16.8.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	-	-	-	2	-	-	-

lomakkeet yhteensä, kpl 2

päivä	17.8.	18.8.	19.8.	20.8.	21.8.	22.8.	23.8.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	1	-	-	-	-	1	-

lomakkeet yhteensä, kpl 2

päivä	24.8.	25.8.	26.8.	27.8.	28.8.	29.8.	30.8.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	1	2	-	-	-	-	-

lomakkeet yhteensä, kpl 3

päivä	31.8.	2.9.	3.9.	4.9.	5.9.	6.9.	7.9.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kpl	-	-	-	-	-	-	1

lomakkeet yhteensä, kpl 1

päivä	8.9.	9.9.
paikka	Retkeilykeskus	Retkeilykeskus
kello		
tavoite		
kpl	3	-

lomakkeet yhteensä, kpl 3

Liite 3 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Muita kohteita, kun Petkeljärven kansallispuisto oli matkan yksi suunnitelluista kohteista	Kpl
Alueen vesistöt	1
Around Mikkeli	1
Blueberry hill -festivaali	1
Etelä-Konnenveden kp, Hiidenportti, Pyhä-Luosto, Salamajärvi, Syöte	1
Etelä-Konnevesi, Hiidenportti	1
Hattuvaara, Ilomantsi	1
Helsinki, Parikkala, Joensuu, Vuonisahti	1
Hiidenportin kansallispuisto	1
Hiidenportti, Patvinsuo	1
Hossa, ehkä Koitere - kelien mukaan	1
Ilomantsi yleensä ja eri luontokohteet H:gin ja J:n välillä	1
Ilomantsi, Joensuu	1
Ilomantsi, Runonlaulajatalo	1
Ilomantsin keskusta	3
Ilosaarirock, Patvinsuo, Koli & sukulointi	1
Isojärven, Leivonmäen, Patvinsuon, Kolin ja Koloveden kansallispuistot	1
Joensuu	1
Joutenjärvi	1
Joutenjärvi, Iakkasuo	1
Kansallispuistot Itä-, Pohjois- ja Länsi-Suomesta	1
Kaunisjärvi, Hattuvaara	1
Kesämökit, Museot, Nurmes, Lieksa	1
Kevo, Lappi	1
Kiihtelysvaara	1
Kilpisjärvi	1
Koitaajoki	2
Koitere, Hattujärvi, Uramo, Kinnasjärvi, Otmenjärvet	1
Koli, Kolin kansallispuisto	7
Koli, Hiidenportti, museokortti-museot	1
Koli, Hossa	1
Koli, Kolovesi, Joensuu	1
Koli, Patvinsuo	2
Koli, Patvinsuo, Hiidenportti	1
Koli, Patvinsuo, Repovesi	1
Koli, Ruunaan kosket	1
Kolovesi	2
Kyläily Ilomantsissa	1
Leivonmäki, Hossa, Kylmäluoma, Rokua, Tiilikkajärvi	1
Lähialueen muut puistot	1
Manta, Ruukki, Öykköstenvaara	1

Matkan pääkohde tai pääkohteet, kun Petkeljärvi oli ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella	Kpl
Emme tiedä vielä	1
Ennalta suunnittelemtomat KP ja muut retkeily/ulkoilukohteet	1
Goal is the Nordcap	1
Had no concrete plans	1
Ilomantsiin ja sen luontoon ja nähtävyyksiin tutustuminen	1
Ivalojoki	1
Joensuu	1
Kevon luonnonpuisto	1
Koijajoki	1
Koli, Kuhmo, Ilomantsi	1
Koli, Patvinsuo, Itä-Suomi	1
Koli, Ruunaankosket?	1
Lofoten (Norway), Tromso	1
Lomaa en ole suunnitellut eteenpäin	1
Luontokohteet yleensä	1
Muuten vaa roadtrip	1
Mökillä olo	1
Mökki	2
Mökki 1,5 km päässä	1
Olavinlinna	1
Parppeinvaara	1
Savonlinna, Puumala	1
Suunnitellaan erikseen retken edistyessä	1
Ystävien mökillä vierailu	1
Yhteensä	25

Liite 4 Vastaajien ilmoittamat asuinkunnat

Asuinkunta	Kpl	%
Joensuu	64	21
Helsinki	39	13
Ilomantsi	23	7
Espoo	15	5
Vantaa	14	5
Kontiolahti	11	4
Kuopio	10	3
Liperi	9	3
Savonlinna	6	2
Jyväskylä	6	2
Tampere	6	2
Lahti	5	2
Turku	5	2
Rautjärvi	5	2
Tohmajärvi	4	1
Lappeenranta	4	1
Oulu	3	1
Seinäjoki	3	1
Heinola	3	1
Hamina	3	1
Lemi	3	1
Janakkala	2	1
Lohja	2	1
Ruokolahti	2	1
Outokumpu	2	1
Hämeenlinna	2	1
Kangasala	2	1
Nastola	2	1
Kirkkonummi	2	1
Nokia	2	1
Akaa	2	1
Taipalsaari	2	1
Mäntsälä	2	1
Nurmes	2	1
Rovaniemi	2	1
Hartola	1	0
Masku	1	0
Kotka	1	0
Muhos	1	0
Orivesi	1	0
Sipoo	1	0

Asuinkunta	Kpl	%
Porvoo	1	0
Hirvensalmi	1	0
Sastamala	1	0
Miehikkälä	1	0
Pirkkala	1	0
Somero	1	0
Kerava	1	0
Leppävirta	1	0
Karkkila	1	0
Siuntio	1	0
Salo	1	0
Lieksa	1	0
Valkeakoski	1	0
Juva	1	0
Kokemäki	1	0
Raahe	1	0
Laihia	1	0
Riihimäki	1	0
Eurajoki	1	0
Kitee	1	0
Loimaa	1	0
Hyvinkää	1	0
Kajaani	1	0
Petäjävesi	1	0
Valtimo	1	0
Juuka	1	0
Hattula	1	0
Kaarina	1	0
Mikkeli	1	0
Parkano	1	0
Kempele	1	0
Joutsa	1	0
Polvijärvi	1	0
Yhteensä	308	100

Liite 5 Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	muu	Kiitos! Onnea ja menestystä tutkimukseen. Toivottavasti sait vastauksia Kel-tasilmästä.
Ei määritelty	muu	On tärkeää, että kansallispuistot pysyvät maksutta kaikkien käytössä. Kun-nossapito maksaa itsensä takaisin ihmisten hyvinvointina - kansallispuisto-jen ja muiden luontokohteiden rakenteet (pitkospuut, nuotiopaikat, autio-tuvat ym.) pitää edelleen pitää hyvässä kunnossa.
Ei määritelty	muu	Oikeastaan ajattelen, ettei luontoympäristön hyvinvointivaikutuksia voi mi-tata rahassa.
Ei määritelty	muu	<3
Ei määritelty	muu	Eihän tätä voi rahassa mitata tätä upeutta ja hyvinvointia, mitä luonto antaa ja kulttuurihistoriallinen kokemus.
Ei määritelty	muu	Toivotaan, että pidetään tässä muodossa kansallispuisto. Tarpeeksi palve-luita.
Ei määritelty	muu	Kysymys numero 17: ei voi mitata rahassa.
Ei määritelty	muu	Tämän kertainen käynti jäi vähälle liikunnalle, olen sairaslomalla. Muuten pidän kovasti liikunnasta. Palaan varmasti vielä uudelleen. Hieno paikka.
Ei määritelty	muu	Karttapainos loppu! Koli-Patvinsuo-Petkeljärvi-retkeilykartta. t. Suomalai-nen kirjakauppa
Ei määritelty	muu	Kohta 15. selvennys: - vuonna 2016 alueen laidalla tehtiin metsähakkuuta ja ne häiritsivät, oli me-teliä ja ruma hakkuuaukio - harjun polkujen kuluminen johtuu meistä kävijöistä -> ristiriita
Ei määritelty	muu	Juuri tällainen on ok. Älkää tehkö näistä "puuhamaita". Niitä on tuolla tien-varsilla ihan riittävästi.
Ei määritelty	muu	Kiitos!
Ei määritelty	muu	Kahvila oli molempina päivinä suljettu ensimmäistä kertaa tänä kesänä. Olisi käytetty sitäkin. Vaikka saavuimme myöhässä, vastaanotto avasi oven ja kirjasi meidät tulleeeksi.
Ei määritelty	muu	Toivon että näitä maisemia ja luontoarvoja pidetään yllä tuleville polville - aina.
Ei määritelty	muu	Kaikilla hyvillä kala-apajilla oli kalastuskielto. Se harmitti myös. Muuten jees paikka.
Ei määritelty	muu	Kiitos!
Ei määritelty	muu	Kysymys 17. Mahdotonta mitata rahassa. Luonto on kallehin.
Ei määritelty	muu	Kiitos kahvila/ravintolapalveluista!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	There should be a bridge at the south end of Korkeasärkkä so you would not have to return at the dead end street.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Paikkaa pitäisi mainostaa paremmin.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kuikan kierroksella saisi olla useampi pöytä tai ruokailupaikka/nuotio-paikka. Nyt on vain yksi.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Jokaisesta reitistä oma selkeä kartta / opastus selkeämpää.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Keittiöön voisi hommata suuremman jääkaapin! (Joka on telttailijoiden ja karavaanareiden käytössä.)
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kuikan kierroksella saisi olla laavupaikka ja vessa erityisesti lapsiperheitä varten. Meitä se ei haitannut mutta lapsiperheet varmaan arvostaisivat sel-laista. Paikka voisi olla jossain reittien risteyksessä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Caravan paikat vois järjestää niin, ettei liian lähelle voisi leiriytyä. Ym vähim-mäisetäisyys myös etuteltta/katos huomioiden. (Mallia voisi ottaa vaikka Manamansalosta tai Hossasta!)
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kierros-opasteiden lisäksi olisin toivonut reitin varrelle opasteet/viitat Kel-tasilmän tulentekopaikan ja Korkeasärkän suuntiin.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Polkujen varsilla voisi olla pölleistä tehtyjä istumapaikkoja meille vanhem-mille ihmisille.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Tien kunnostus asfaltilta.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kiitos! Pitkospuut pitää pitää kulkukelpoisina aina!
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Mustalammen lankutukset kaipaavat huoltoa. Vaarallisesti irtonaisia lankuja.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kuikan kierroksella vain yksi levähdyspaikka. Olisi saanut olla enemmän. Makkaranpaistopaikka saisi myös olla reitin varrella.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Retkeilykesk. Alueen kartta voisi olla sisälläkin (reseption).
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Please give some English information on the information signs on the hiking trails.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	English language on information posts would be nice.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Olisi mukava, jos infotaulut ja kyselylomakkeet olisivat saatavilla myös englanninkielisinä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Ekopisteet laavuille, että eivät olisi niin roskaisia.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Näin pienten lasten vanhempana mielestäni olisi hyvä idea, jos Korkeasärkältä voisi ylittää vesistön soutuveneellä pääarakennuksen rantaan. Esim. Ruunaan malliin. Ei tulisi edestakaisin kävelyä. Lepopenkkejä matkan varrelle?
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Retkeilymerkkejä ja muuta Petkeljärvi-tavaraa reilusti myyntiin. Kioski, josta saa elintarvikkeita, hedelmiä, makkaraa, tupakkaa jne.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Tien 6 km päällystäminen lisäisi viihtyvyyttä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Polkujen kannalta: jalkaisin ja maastopyörällä liikkujille pitäisi olla eri polut.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kaipaisin tulentekopaikkoja tai laavuja. Yksi taukopaikka oli mutta pöytä ja penkit olivat lahoamispisteessä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Korkeasärkän päähän penkit?
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Signposting in English.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Eri reiteille eriväriset merkkiympyrät. Joutenräven levähdyspaikka ei ollut kartassa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Laituri olisi hyvä saattaa kuntoon/oikaista.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Opastauluista osa on pelkästään suomenkielellä. Kuitenkin asuinpaikkasamme oli useita ulkomaalaisia, jotka myös kävelivät reiteillä. Heitäkin varmaan kiinnostaa maan muokkautuminen ja muut opastauluissa olleet infot.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Nyt kun vesi oli alhaalla ei päässyt meloen Keltasilmän laavulle luontotuvalta. Reitillä oli paljon kaisloja ja puun runkoja. Ehkä väylää voisi raivata tai ehkä se on tarkoitettu säilyttää luonnontilaisena, mikä on hienoa myös.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Emme tienneet caravan-alueesta etukäteen vaikka yritimme netistä etsiä camping-paikkoja eli tätä mahdollisuutta voisi mainostaa.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Polkuviitoitukset voisi tehdä eri väreillä, tällä hetkellä kaikki oranssilla. Aina-kin Kuikan kierroksella myös puutteita polkuviitoituskytelistä. Autotielle varoitukset tien ylittävistä retkeilyreiteistä.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Luontopolkujen kyltit olisi hyvä olla myös englanniksi.
Ei määritelty	kehittämisehdotus	Kartta pitää päivittää. Reittien esittelyt ja merkkaukset tehtävä. Liittymät Pogostan reitiltä Patvinsuolle oltava netissä esillä. Kannattaa tehdä yhteistyötä Patvin kanssa.
Ei määritelty	valitus	Retkikartasta puuttui (poluston) mittakaava, vain lähestymiskartalle oli sellainen.
Ei määritelty	valitus	Pitkospuut ovat huonot.
Ei määritelty	valitus	Käyttäkää rahaa alueen ylläpitoon ennen kuin esim. portaat hajoavat ja aiheuttavat vammoja ja kävijämäärien vähenemistä. Nykyisin tehdään uusi ja annetaan lahota, eikä ylläpidetä paikkoja.
Ei määritelty	valitus	1. Tulotien kestopäällysteen "hävittäminen" vähentänyt mielenkiintoa Petkeljärveen. 2. Opastus Ilomantsista Enon suunnasta tullessa tosi puutteellinen!
Ei määritelty	valitus	Julkinen liikenne hankalasti saatavilla.
Ei määritelty	valitus	Haluaisin kertoa Kuikan kierroksen huonokuntoisista pitkospuista.
Ei määritelty	valitus	Osa kysymyksistä epäselviä. Esim. kys. 15. Maasto on roskaista, mutta se ei häiritse minua - roskaa ei ole, joten ei häiritse.

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
Ei määritelty	valitus	Metsähallituksen on priorisoitava alueen kunnossapito -> ei saa ränsistyä. Nyt ränsistymisen merkkejä on selkeästi näkyvissä.
Ei määritelty	kehu	Mukava ja rauhallinen retkikohde. Hyvät maisemat ja reitistöt päiväretkeilyyn. Ystävällinen palvelu ja maltillinen hintataso. Hyvä paikka!! Iso plussa, että reitit majoituspaikan ympärillä. Ei tarvitse autolla suhata.
Ei määritelty	kehu	Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Hieno alue, jonka toivon säilyvän.
Ei määritelty	kehu	Kiitos ihanasta reitistä, toivottavasti nämä säilyvät.
Ei määritelty	kehu	ERITTÄIN viihtyisä, siisti, tunnelmallinen.
Ei määritelty	kehu	Kaikki hyvin Petkeljärvellä. Kiitos.
Ei määritelty	kehu	Luonnonrauhaa, hiljaisuutta, upeat maisemat, ihanat hiekkarannat, hieno kapea niemi, sotahistoria
Ei määritelty	kehu	Ehdottomasti käymisen arvoinen paikka. Todella vähän tuskin ollenkaan roskaa maastossa!! Ei tarvinnut harrastaa #plogging.
Ei määritelty	kehu	Onneksi on Petkeljärvi!
Ei määritelty	kehu	Ihana paikka! Voin suositella lämpimästi tutuillekin.
Ei määritelty	kehu	Kiitos asiaankuuluville tahoille patikointireittien taukopaikkojen ylläpidosta! Polttopuiden ja huussien taso yllätti positiivisesti, samoin Petkeljärven leirikeittiön varustetaso.
Ei määritelty	kehu	Hyvä kysely, ei tule ajatelleksikaan itse miten monipuolisesti kansallispuistokäynti voikaan vaikuttaa kokonaisvaltaisesti hyvinvointiin.
Ei määritelty	kehu	Kiitos majavista!
Ei määritelty	kehu	Kiitos kaikille luontoelämysten mahdollistajille!
Ei määritelty	kehu	Kiitoksia tästä paikasta, pitäisi useammin käydä :)
Ei määritelty	kehu	Pitäkää Petkeljärvestä hyvää huolta. Alue on hieno!
Ei määritelty	kehu	Hieno alue, mahtavat maisemat, helppo kulkea, hyvät palvelut, etc, etc...
Ei määritelty	kehu	Kiitos jälleen kerran näin veronmaksajana näistä ilmaisista poluista.
Ei määritelty	kehu	Ihanan rauhallinen paikka ja kaunista luontoa! Pitäkää tämä linja.
Ei määritelty	kehu	Retkeilykeskus ylitti odotuksemme ja viihdyimme lasten kanssa loistavasti. Odotimme leirintäalueen olevan alkeellinen, mutta se olikin erittäin hyvin varusteltu.
Ei määritelty	kehu	Rantasauna oli hyvä. Henkilökunta erinomainen!
Ei määritelty	kehu	Henkilökunnan palveluالتتius vertaansa vailla. Heti saapumisesta alkaen olo on ollut erittäin tervetullut.
Ei määritelty	kehu	Kiitos!
Ei määritelty	kehu	Henkilökunta on aivan ihanaa :)
Ei määritelty	kehu	Minulle kansallispuistot ovat erittäin tärkeitä harrastuskohteita. Kiitos että ylläpidätte! :)
Ei määritelty	kehu	Kiitos - mahtava paikka!
Ei määritelty	kehu	Erittäin kaunista ja rauhallista, luonto ihanaa ja palvelu ja palvelut erittäin toimivia! Kiitos elämyksistä :) !
Ei määritelty	kehu	Vaikka on pienin voi olla sympaattisin! :)
Ei määritelty	kehu	Silmää miellytti paikan roskattomuus.
Ei määritelty	kehu	Upea, viihtyisä ja rauhallinen paikka. Monipuolinen luonto ja vesistöalueet.
Ei määritelty	kehu	We are very pleased with the accommodation and food.
Ei määritelty	kehu	Kiitos hyvinpidetystä kansallispuistosta :)
Ei määritelty	ei määritelty	Hieno paikka! Ensi kerralla pitempi reissu telttailen :)

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Kävijätutkimus 2018

Petkeljärven kansallispuisto

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Petkeljärven kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus. Voit halutessasi jatkaa vastausta muualle.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi Petkeljärven kansallispuistossa** (kartta 1) ja joissain kohdin myös sen **lähialueella** (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai ohjeissa annettuun paikkaan. Lisätietoja antaa suunnittelija Heikki Räsänen p. 0206395724 (heikki.t.rasanen@metsa.fi) tai kävijätutkimuksen tekijä Annu Pääkkölä, p. 0408445061.

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Petkeljärven kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä...

a. Petkeljärven kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

b. yhteensä Petkeljärven kansallispuistossa ja sen lähialueella (Ilomantsin kunnassa, ks. kartta 2)?

(Jos asut lähialueella eli Ilomantsissa, niin älä vastaa tähän kysymykseen, vaan siirry kysymykseen 3a.)

noin _____ vrk **tai** _____ tuntia

Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monta kertaa olet vieraillut tai suunnittelet vierailevasi Petkeljärven kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä...

(muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Petkeljärven kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät

- ☐ asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä
- ☐ omassa majoitteessa (telтта tms.) _____ yötä
- ☐ laavussa _____ yötä
- ☐ leirikeskuksessa (retkeilykeskus) _____ yötä
- ☐ muualla, missä _____ yötä

b. Petkeljärven kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

(Jos asut lähialueella eli Ilomantsissa, niin älä vastaa tähän kysymykseen, vaan siirry kysymykseen 4)

- ☐ hotellissa _____ yötä
- ☐ vuokramökissä _____ yötä
- ☐ omassa mökissä _____ yötä
- ☐ asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä
- ☐ omassa majoitteessa (telтта tms.) _____ yötä
- ☐ ystävän tai sukulaisen luona _____ yötä
- ☐ muualla, missä _____ yötä

4. Missä päin Petkeljärven kansallispuistoa (ks. kartta 1) vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- ☐ Petkeljärven retkeilykeskus
☐ Kuikan Kierros
☐ Harjupolku
☐ Korkeasärkän polku
☐ Petkeljärven kansallispuistosta lähtevät vaelluspolut (Taitajan taival, Rajanpolku, Pogostan kierros)
☐ Keltasilmän laavu
☐ muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Petkeljärven kansallispuistoon?

(merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 ☐ henkilöauto 5 ☐ juna
 2 ☐ asuntovaunu/matkailuauto 6 ☐ lentokone
 3 ☐ linja-auto 7 ☐ moottoripyörä
 4 ☐ tilausbussi (ryhmämatka) 25 ☐ lihasvoimin (kävelen, pyöräillen, meloen...)
 99 ☐ muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?

Merkitse numero → _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Petkeljärven kansallispuistossa?

olen yksin ☐ → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä

(vastaaja mukaan luettuna) joista

alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos _____
 kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin _____
 syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Petkeljärven kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- ☐ oman perheen jäsenistä
☐ muista sukulaisista
☐ ystävistä
☐ työtovereista
☐ koululuokasta
☐ päiväkotiryhmästä
☐ opiskeluryhmästä
☐ eläkeläisryhmästä
☐ ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
☐ kerhosta, yhdistyksestä tms.
☐ jostakin muusta, mistä? _____

8. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat tai olivat sinulle tällä käynnilläsi Petkeljärven kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1 ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueen kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Petkeljärven kansallispuistossa tällä käynnilläsi? (merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 ☐ kävely 14 ☐ käynti luontotuvassa 63 ☐ veneily
 3 ☐ lenkkeily 15 ☐ luontovalokuvaus 64 ☐ melonta
 4 ☐ retkeily 16 ☐ partioretki 78 ☐ luontoleiri
 5 ☐ luonnon tarkkailu 17 ☐ leirikoulu 83 ☐ luontopolkuun tutustuminen
 6 ☐ eväretkeily 18 ☐ koiran kanssa ulkoilu 84 ☐ maastopyöräily
 7 ☐ pyöräily 19 ☐ suunnistus 86 ☐ opastettu retki
 8 ☐ kalastus 20 ☐ telttailu tai muu leiriytyminen maastossa 88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen
 9 ☐ lintuharrastus 34 ☐ vaellus (yöpyminen maastossa) 105 ☐ kahvilassa tai ravintolassa käynti
 10 ☐ marjastus 54 ☐ maisemien katselu 113 ☐ välinevuokraus
 11 ☐ sienestys 55 ☐ luonnon nähtävyyksien katselu 206 ☐ saunan vuokraus
 12 ☐ kasviharrastus 56 ☐ luonnosta nauttiminen 218 ☐ yritysten virkistys- tai koulutuspäivät
 13 ☐ opetukseen liittyvä käynti 60 ☐ uinti 999 ☐ muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta tänäkertaisella käynnilläsi Petkeljärven kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen laatu. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, rastita vaihtoehto ”en ole käyttänyt palvelua”. (5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)

	erittäin hyvä	5	4	3	2	1	erittäin huono	en ole käyt- tänyt
pysäköintipaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tiestö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polkuviitoitukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja laavut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät alueella	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjeistus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet, yms.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
telttailupaikat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
esitteet, kartat ja opaskirjat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Metsähallituksen aluetta koskevat www - sivut (www.luontoon.fi)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maantienvarsien opastus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvila- ravintola- ja ohjelmapalvelut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Petkeljärven kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

	5	4	3	2	1	
erittäin tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiin Petkeljärven kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Onko Petkeljärven kansallispuisto tällä matkalla...

- ☐ matkasi ainoa tai tärkein kohde?
- ☐ yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____
- ☐ ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin kansallispuistossa tai sen lähialueella? (kartta1 ja 2 (Ilomantsin kunta))

- ☐ kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
- ☐ en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

- ☐ henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
- ☐ perheen tai seurueen kokonaiskulut.

☐ Kyseessä on matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän järjestämä pakettimatka, jonka hinta on _____ €
→ Ilmoita tämän lisäksi alla muut kulusi kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **kansallispuistossa ja sen lähialueella**. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset _____ €

B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat) _____ €

C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset _____ €

D kahvila- ja ravintolaostokset _____ €

E majoittuminen _____ €

F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin) _____ €

G muut menot (esim. varusteiden ja välineiden vuokrat) _____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Petkeljärven kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta ☐
viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa
milloin ensimmäisen kerran? v. _____
milloin viimeksi? v. _____

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon) (5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskimukaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lain- kaan			erittäin paljon	
	5	4	3	2	1
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?	☐	☐	☐	☐	☐

(Vastaa jokaiseen kohtaan ja valitse se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa tuntemuksiasi. 5 = täysin samaa mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 1 = täysin eri mieltä)

	täysin mieltä	5	4	3	2	1	täysin eri mieltä
Sosiaalinen hyvinvointini lisääntyi (esim. työkyvyn edistytminen, ihmissuhteiden lujittuminen, yksin tai yhdessä tekemisestä nauttiminen)	☐		☐	☐	☐	☐	
Psyykkinen hyvinvointini lisääntyi (esim. tyytyväisyys elämään, mielialan kohentuminen, palautuminen henkisestä uupumuksesta, uuden oppiminen)	☐		☐	☐	☐	☐	
Fyysinen hyvinvointini lisääntyi (esim. luonto-aistimuksista nauttiminen, fyysisen kunnon ylläpito, uusien taitojen omaksuminen, fyysinen hyvä olo)	☐		☐	☐	☐	☐	

Voit esimerkiksi verrata rahallista arvoa kaupallisiin hyvinvointi- palveluihin ja -tuotteisiin (kuntosalikäynti 5 €, kylpyläkäynti 2,5 tuntia 20 €, hieronta 60 min 50 €, hemmottelupäivä kylpylässä erilaisilla hoidoilla 200 €), erilaisiin kulttuuripalveluihin (elokuviissa käynti 12 €, konsertti 100 €) tai matkoihin (kotimaan matka 500 €, ulkomaanmatka 3000 €).

€

(voit merkitä useamman vaihtoehdon)

☐ patikoiden	yht. _____ km
☐ pyöräillen	yht. _____ km
☐ meloen	yht. _____ km
☐ soutaen	yht. _____ km
☐ muuten, miten?	yht. _____ km

[_____] _____

☐ mies ☐ nainen

[]

- ☐ ammattikoulu
- ☐ opistotasoinen tutkinto
- ☐ alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ☐ ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- ☐ ei ammatillisista tutkintoa

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

[illegible]

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 231 Arnkil, A., Hoikkala, J. & Sahla, M. (toim.) 2019: Suojelualueet merialuesuunnittelussa – suositus suojelualueiden huomioimiseksi. 42 s.
- No 232 Vatanen, E. & Kajala, L. 2020: Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkakoh-
teiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointisovelluksen kertoimien päivitys 2019. 31 s.

Sarja B

- No 242 Kuusisto, K. 2018: Urho Kekkosen kansallispuiston kävijätutkimus 2017. 84 s.
- No 243 Paulus, E. 2019: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2017. 64 s.
- No 244 Salonen, D. & Veteläinen, T. 2019: Hossan kansallispuiston kävijätutkimus 2017–2018. 73 s.
- No 245 Kampuri, E.-N. 2019: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2018. 62 s.
- No 246 Kuusisto, K. 2019: Evon retkeilyalueen kävijätutkimus 2018. 55 s.
- No 247 Aspholm, P. 2019: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2018–2019. 47 s.
- No 248 Aspholm, P. 2019: Korouoman kävijätutkimus 2018–2019. 42 s.
- No 249 Helimäki, V. & Koskela, A. 2019: Ärjänsaaren kävijätutkimus 2019. 49 s.
- No 250 Jylänki, T. 2020: Liminganlahden luontokeskuksen asiakastutkimus 2019. 50 s.
- No 251 Naumanen, S. 2020: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 63 s.
- No 252 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen yritystutkimus 2018. 61 s.
- No 253 Jylänki, T. 2020: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 57 s.
- No 254 Pälvimäki, P. 2020: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019. 69 s.

Sarja C

- No 166 Naumanen, S. 2020: Kolin biosfäärialueen luontomatkailusuunnitelma 2020–2025. 91 s.
- No 167 Metsähallitus 2020: Maakylän–Räyskälän alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 128 s.

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-377-001-0 (pdf)